

Tilleggssøknad Lyse - Fagrafjell

Tilleggssøknad om konsesjon, ekspropriasjons-
tillatelse og forhåndstiltredelse for tillegg og endringer
av tidligere omsøkt Lyse - Fagrafjell.

Mai 2017

Forord

Statnett SF søker herved om konsesjon, ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse for 5 trasealternativer i Sandnes kommune i Rogaland. Alternativene er tillegg og endringer til trasealternativer omsøkt som del av prosjektet Lyse – Fagrafjell (desember 2016).

Konsesjonssøknaden oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) som behandler den i henhold til gjeldende lovverk, og sender den på høring.

Høringsuttalelser sendes til:

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO
e-post: nve@nve.no

Spørsmål vedrørende søknad og konsekvensutredning kan rettes til:

Funksjon/stilling	Navn	Tlf. nr.	Mobil	e-post
Prosjektleder	Steinar L. Bygdås	23903642	91164040	steinar.bygdas@statnett.no
Grunneierkontakt	Kenneth Berstad	24072682	41634462	kenneth.berstad@statnett.no
Areal og miljørådgiver	Maria K. Lyngstad	23903720	98646247	maria.lyngstad@statnett.no

Informasjon om prosjektet og om Statnett finnes på Internettadressen: <http://www.statnett.no>

Oslo, mai 2017

Elisabeth V. Vardheim
Konserndirektør
Divisjon Bygg og Anlegg

Innholdsfortegnelse

1. GENERELLE OPPLYSNINGER	3
1.1. PRESENTASJON AV TILTAKSHAVER	3
2. SØKNADER OG FORMELLE FORHOLD	3
2.1. SØKNAD OM KONSESJON FOR NYE TILTAK	3
2.2. UTFØRTE ALTERNATIVER.....	3
2.3. SØKNAD OM EKSPROPRIASJONSTILLATELSE OG FORHÅNDSTILTREDELSE	4
2.4. ANDRE NØDVENDIGE TILLATELSER.....	4
2.4.1. <i>Undersøkelser etter lov om kulturminner</i>	4
3. PLANPROSESSEN.....	4
3.1. PLANLEGGINGSFASEN.....	4
3.2. UTFØRTE FORARBEIDER	4
3.3. VIDERE SAKSBEHANDLING OG FREMDRIFT	4
4. BESKRIVELSE AV PLANLAGTE TILTAK	5
4.1. BEGRUNNELSE	5
4.2. BESKRIVELSE AV OMSØKTE TILTAK	5
4.2.1. <i>Alternativ 5.4, prioritert over tidligere omsøkt alternativ 5.0</i>	5
4.2.2. <i>Traséalternativ 2.2, prioritert under tidligere omsøkt alternativ 2.0</i>	5
4.2.3. <i>Traséalternativ X.2.1, prioritert over tidligere omsøkt alternativ X.2</i>	7
4.2.4. <i>Traséalternativ X.2.2, prioritert under tidligere omsøkt alternativ ved X.2</i>	9
4.2.5. <i>Traséalternativ X.2.3</i>	10
4.2.6. <i>Transportveier</i>	12
4.2.7. <i>Riggplasser</i>	13
4.2.8. <i>Transportveier og riggplasser som trekkes</i>	13
4.3. VURDERTE ALTERNATIVER	14
4.3.1. <i>Alternativ 5.3</i>	14
4.4. SIKKERHET OG BEREDSKAP.....	15
DE OMSØKTE ALTERNATIVENE ENDRE IKKE VURDERINGENE AV SIKKERHET OG BEREDSKAP FRA TIDLIGERE SØKNADER FOR PROSJEKTET LYSE – FAGRAFJELL. DETTE GJELDER BÅDE FOR BYGGING OG DRIFT AV OMSØKTE ALTERNATIVER.	15
5. INNVIRKNING PÅ PRIVATE INTERESSER	16
5.1. ERSTATNINGSPRINSIPPER.....	16
5.2. BERØRTE GRUNNEIERE	16
5.3. OM RETTIGHETER TIL DEKNING AV JURIDISK OG TEKNISK BISTAND	16
5.4. TILLATELSER TIL ADKOMST I OG LANGS LEDNINGSTRASEEN	16
6. VEDLEGG	17

1. Generelle opplysninger

1.1. Presentasjon av tiltakshaver

I Norge er det Statnett¹ som er systemansvarlig nettselskap, og som har ansvaret for å koordinere produksjon og forbruk i kraftsystemet. Statnett eier og driver dessuten store deler av det sentrale norske kraftnettet og den norske delen av ledninger og sjøkabler til utlandet. Statnetts hovedoppgave som systemansvarlig nettselskap er å legge til rette for en sikker strømforsyning og et velfungerende kraftmarked

Statnett eies av staten og er organisert etter Lov om statsforetak. Olje- og energidepartementet representerer staten som eier.

2. Søknader og formelle forhold

Det henvises til konsesjonssøknad fra 1. desember 2016 for prosjektet Lyse – Fagrafjell. Søknaden med konsekvensutredning er tilgjengelig på hjemmesidene www.statnett.no og www.nve.no, eller ved henvendelse til Statnett.

2.1. Søknad om konsesjon for nye tiltak

Statnett søker i henhold til energiloven § 3-1 om konsesjon for bygging og drift av følgende tillegg og endringer:

Alternativer for ny 420 kV ledning Lyse-Fagrafjell

- Traséalternativ 5.4, prioritert over tidligere omsøkt alternativ 5.0 ved Øksanuten
- Traséalternativ 2.2, prioritert under tidligere omsøkt alternativ 2.0 ved Kolfjell
- Traséalternativ X.2.1, prioritert over tidligere omsøkt alternativ X.2
- Traséalternativ X.2.2, prioritert under tidligere omsøkt alternativ ved X.2
- Traséalternativ X.2.3. Tidligere omsøkt trasé vest for Figgjo-elva og fram til omsøkt Fagrafjell transformatorstasjon trekkes.

Lokalisering av anleggene er vist på vedlagt kart (vedlegg 1) og beskrevet i kapittel 4.

Statnett søker i henhold til energiloven § 3-1 om konsesjon for etablering av følgende permanente hjelpeanlegg:

- Tilleggssøkte transportveier og riggplasser i henhold til liste i kapittel 4. Lokalisering av de ulike transportveiene og baseplassene er vist i vedlegg 1.

I tillegg til etablering og/eller bruk av eksisterende permanente anlegg for transport (veier og riggplasser) vil det være behov for noe kjøring i terrenget – i og utenfor klausuleringsbeltet for ledningen. Det kan stedvis bli nødvendig med noe graving og tilrettelegging for å muliggjøre terrengtransporten.

Det vil bli utført nødvendig skogrydding i ledningstraséen. Det kan også bli behov for rydding av landingsplasser for helikopter (inntil ca 0,5 dekar) i nærheten av mastepunktene, men utenfor den klausulerte ledningstraséen.

Før anleggsstart vil det bli utarbeidet en Miljø-, transport- og anleggsplan (MTA-plan) for prosjektet, som skal godkjennes av NVE. I MTA-planen vil det bli definert en mer nøyaktig geografisk avgrensning av permanente og midlertidige tiltak.

2.2. Utrede alternativer

Statnett har vurdert et alternativ til omsøkt alternativ 5. i området ved Dyranuten/Langvatnet. Alternativet omsøkes ikke, men beskrives i kapittel 4 og i vedlagt konsekvensvurdering.

---

¹ Org.nr. 962986633

2.3. Søknad om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse

Statnett ønsker å oppnå frivillige avtaler med alle berørte grunneiere. I tilfelle slike avtaler ikke oppnås, søkes det i medhold av oreigningslovens § 2 punkt 19, om tillatelse til ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de elektriske anleggene, herunder rettigheter for all nødvendig ferdsel og transport og deponering av masser.

Samtidig ber Statnett om at det blir fattet vedtak om forhåndstiltredelse etter oreigningslovens § 25, slik at arbeidet med anlegget kan påbegynnes før skjønn er avholdt.

Nødvendige rettigheter til ferdsel og transport omfatter:

- Nødvendig terrengkjøring og landing med helikopter til bygging og drift av anleggene på alle eiendommer som er oppført på grunneierlista (vedlegg X), herunder også nødvendig rydding av skog som hindrer slik kjøring eller landing.
- Bruk av eksisterende veier og plasser til bygging og drift av ledningene, som vist i vedlegg 1, herunder også rett til nødvendige utbedringer

2.4. Andre nødvendige tillatelser

2.4.1. Undersøkelser etter lov om kulturminner

Registreringer av stasjonsområder samt ledningstraseer, mastepunkter, transportveier og rigg-/vinsjeplasser er igangsatt av kulturminnemyndighetene, slik at undersøkelsesplikten etter kulturminnelovens § 8, 9 og oppfylles før anleggsstart. Tilleggssøkte alternativer vil bli lagt til arbeidsomfanget for disse undersøkelsene. Eventuelle funn av kulturminner kan gjøre det nødvendig å justere masteplasser og ledningstrasé.

Se ellers konsesjonssøknad for Lyse – Fagrafjell (desember 2016) for omtale av behov for tillatelser etter annet lovverk enn energiloven.

3. Planprosessen

3.1. Planleggingsfasen

Utredning av alternativene i denne søknaden er igangsatt som følge av innspill i høringen av konsesjonssøknaden for Lyse – Fagrafjell av desember 2016. Herunder Rogaland Fylkeskommunes innsigelse mot deler av tiltaket, der Statnett har vurdert alternativer som kan dempe konflikten med automatisk fredete kulturminner, og forslag fra enkeltpersoner om justering av traseen ut i fra ulike hensyn.

Tilleggssøknaden er også svar på brev fra NVE til Statnett av 7. april 2017 der NVE på bakgrunn av en foreløpig vurdering av forslagene ber Statnett å tilleggsutrede innkomne høringsinnspill fra Magnus Overøye, Leiv Velle Åreskjold og Rasmus Hetland, Helge Oftedal, og Advokatfirmaet Haver på vegne av Håvard Håland.

3.2. Utførte forarbeider

Miljøvirkningene av trasejusteringene er konsekvensvurdert av Multiconsult på oppdrag fra Statnett. Notat som oppsummerer virkninger for miljø, naturressurser og samfunn er vedlagt søknaden (vedlegg 2) og beskrevet i tilknytning til de enkelte alternativene i kapittel 4.

3.3. Videre saksbehandling og fremdrift

Tilleggssøknaden vil bli sendt på offentlig høring av NVE. Etter høringsperioden vil NVE vurdere om konsekvensutredningen oppfylder kravene som er fastsatt i utredningsprogrammet eller om det er nødvendig å be om tilleggsutredninger. NVE vil deretter ta stilling til Statnetts søknader og innstille på om disse bør innvilge eller avslå dem. NVE kan også avgjøre om det eventuelt skal knyttes vilkår til gjennomføringen av prosjektet. Innstillingen blir så oversendt Olje- og energidepartementet (OED) som fatter vedtak i saken. En avgjørelse i OED er endelig.

Statnett planlegger idriftsettelse av anleggene 4-5 år etter konsesjonsvedtak fra OED.

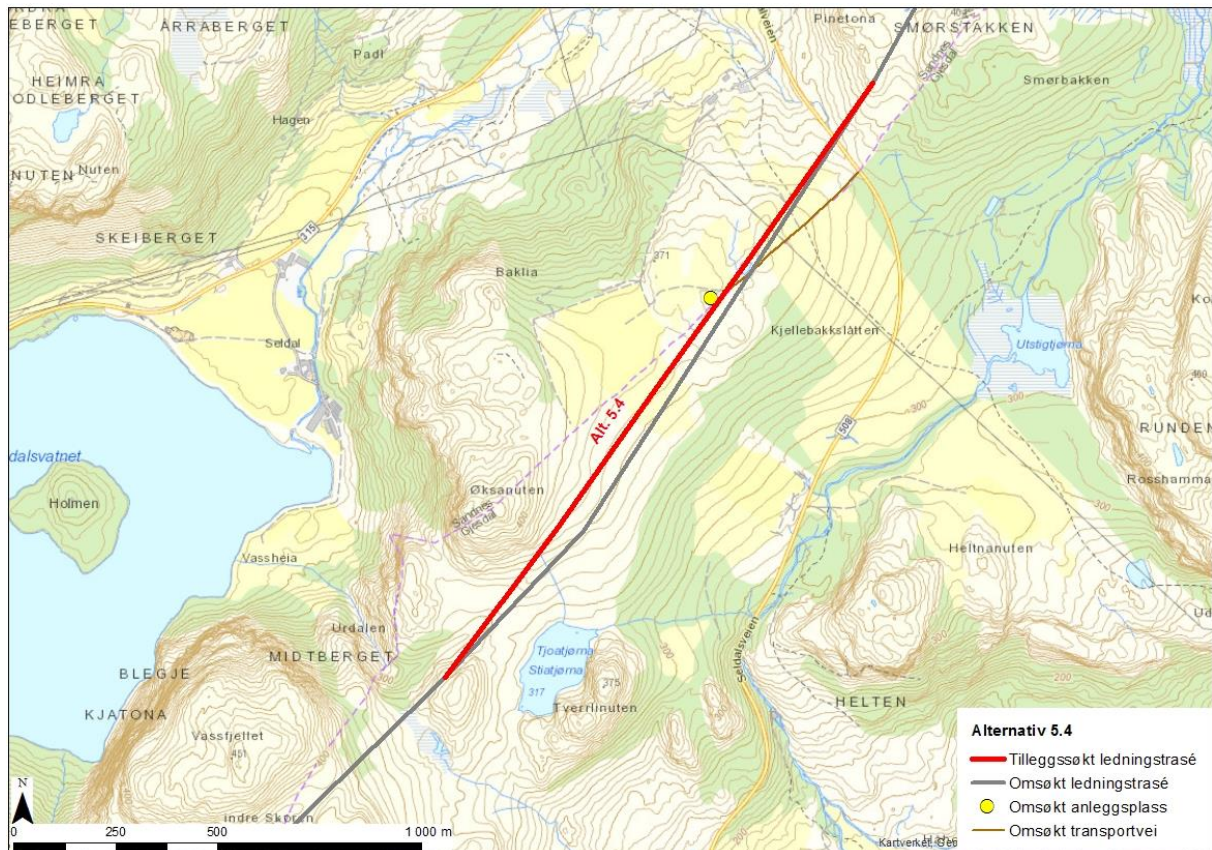
4. Beskrivelse av planlagte tiltak

4.1. Begrunnelse

De tilleggssøkte trasealternativene er tillegg og endringer til tidligere omsøkte alternativer for ledningstrasé Lyse – Fagrafjell (desember 2016). Justeringene er vurdert og omsøkt med bakgrunn i høringsuttalelser som har kommet inn i høringen av denne.

4.2. Beskrivelse av omsøkte tiltak

4.2.1. Alternativ 5.4, prioritert over tidligere omsøkt alternativ 5.0

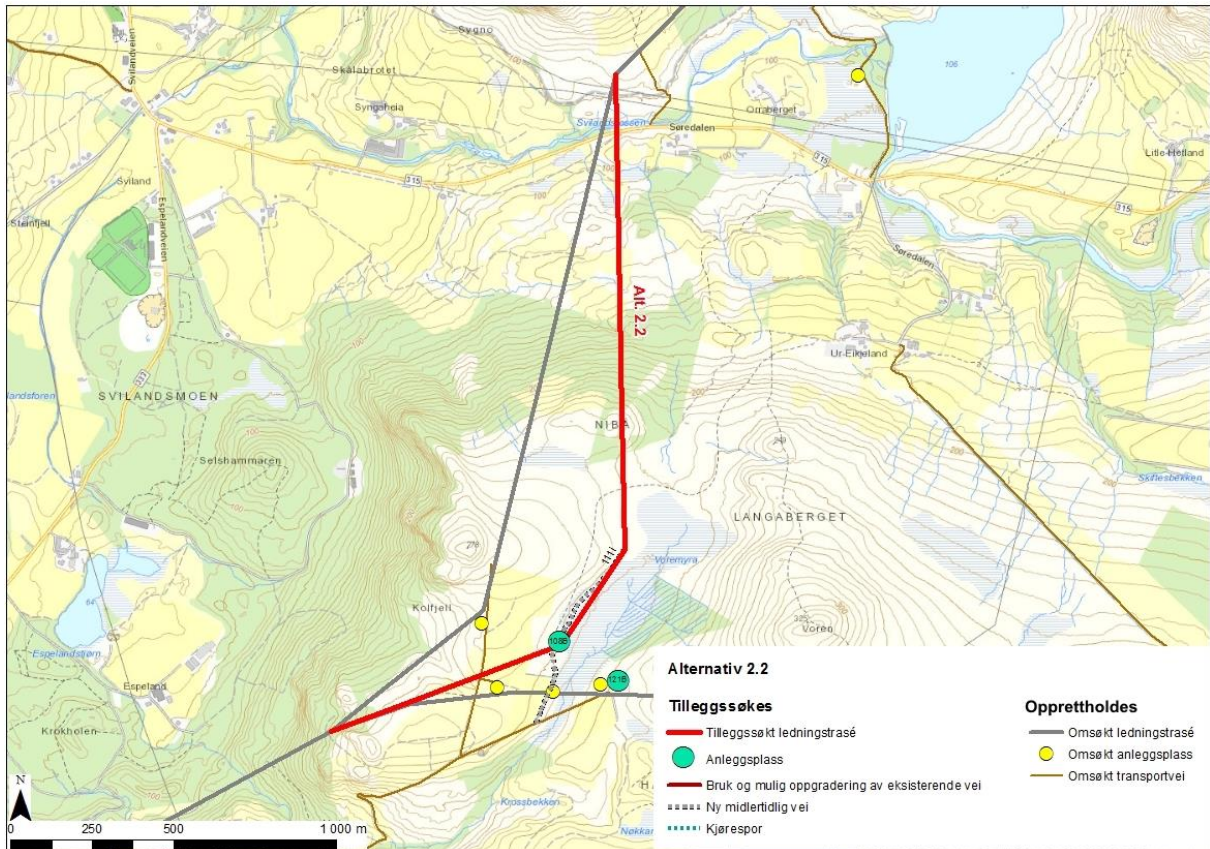
Figur 1: Alternativ 5.4

Alternativet er en justering av tidligere omsøkt alternativ 5.0 i området sørøst for Øksanuten. Alternativet avviker fra omsøkt alternativ med ca 55 meter på det bredeste. Alternativet er ikke konsekvensvurdert av eksterne utredere, men Statnett vurderer at justeringen er en god landskapstilpasning av traseen i dette området som gir bedre bakgrunnsdekning for ledningen.

Teknisk og økonomisk er alternativene anslått likestilt, men det er en mulig fordel ved 5.4 ved at det sannsynligvis kan bygges en forankringsmast mindre ved denne løsningen. Dette vil bli avklart i detaljprosjekteringen, men Statnett ser per nå ingen ulemper ved alternativet.

Alternativ 5.4 omsøkes og prioriteres over tidligere omsøkt løsning 5.0 i dette området.

4.2.2. Traséalternativ 2.2, prioritert under tidligere omsøkt alternativ 2.0

Figur 2: Alternativ 2.2

Trasejusteringen er vurdert med bakgrunn i innsigelse fra Rogaland Fylkeskommune for å trekke traseen bort fra registrerte kulturminner øst for Kolfjellet. Mastepunktene vil ligge nært kulturminnefeltet, men ikke gå inn i dette slik tidligere omsøkt alternativ gjør.

Alternativet gir to mastepunkt i overgangen mellom Voremyra og tørrere grunn. Myrlendt grunn i området vil, selv om mastepunktene vil bli forsøkt tilpasset best mulig i detaljprosjekteringen, gi mer omfattende fundamentarbeider og være en dyrere løsning.

Konsekvensvurderingen viser at alternativet gir mindre negativ konsekvens for kulturminner og landskap, mens det slår noe mer negativt ut for støy siden ledningen kommer nærmere bebyggelse i Soredalen.

Alternativet vil også kreve noe mer bygging av midlertidig anleggsvei, noe som også vil gi inngrep i Voremyra, dette er ikke vurdert som del av konsekvensvurderingen under.

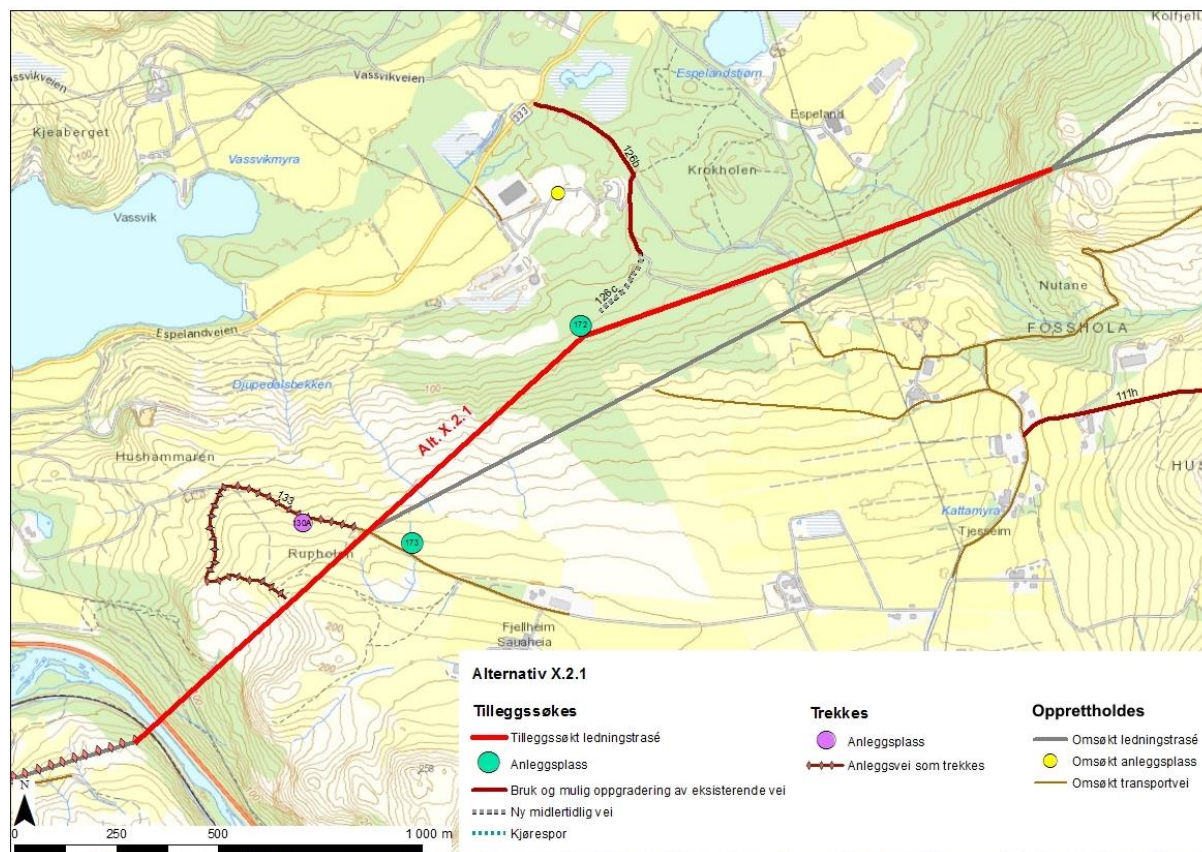
Fagtema	Omfang alternativ 2.2 sammenlignet med alternativ 2.X	Kommentar
Landskap	Noe mer positivt	2.2 er trukket ned fra toppene.

Kulturminner og kulturmiljø	Langt mer positivt	2.2 er bedre visuelt og unngår konflikt med automatisk freda kulturminner.
Naturmangfold	Liten/ingen endring	2.2 trekkes lenger vekk fra rovfugleir, men går nært viktig kystmyr.
Naturressurser	Liten/ingen endring	
Forurensning vann og grunn	Liten/ingen endring	
Forurensning støy	Noe mer negativt	2.2 kommer nærmere bebyggelse i Soredalen 163, men ikke innenfor nærføringssonen (100 m).
Friluftsliv	Liten/ingen endring	
Nærmiljø	Liten/ingen endring	2.2 kommer noe nærmere bebyggelse i Soredalen 163, men går fremdeles i om lag 165 m avstand
Reiseliv, verdiskaping	Liten/ingen endring	

Tabell 1: Konsekvensvurdering av alternativ 2.2 sammenliknet med tidligere omsøkt alternativ 2.0 i samme område.

Alternativ 2.2 omsøkes, men prioriteres under tidligere omsøkt alternativ 2 i dette området.

4.2.3. Traséalternativ X.2.1, prioritert over tidligere omsøkt alternativ X.2

Figur 3: Alternativ X.2.1

Trasejusteringen er vurdert på bakgrunn av innspill fra grunneier som ønsker at traseen legges lengre unna eksisterende hytter i området.

Justeringen gir en ekstra vinkel og noe lengre trasé, men Statnett vurderer at alternativet teknisk og økonomisk er på et sammenlignbart nivå med tidligere omsøkt alternativ.

Konsekvensvurderingen viser at alternativet gir en noe bedre landskapstilpasning enn tidligere omsøkt alternativ, mens forslaget får noe større virkning for friluftsliv fordi traseen kommer nærmere en tursti i området.

Fagtema	Omfang av alternativ X.2.1 sammenlignet med alternativ X.2	Kommentar
Landskap	Noe mindre negativt	Nytt alternativ X.2.1 bedre forankret i terrenget.
Kulturminner og kulturmiljø	Liten/ingen endring	
Naturmangfold	Liten/ingen endring	
Naturressurser	Noe mindre negativt	Nytt alternativ X.2.1 gir mindre beslag på jordbruksarealer.
Forurensning vann og grunn	Liten/ingen endring	
Forurensning støy	Noe mindre negativt	
Friluftsliv	Marginalt mer negativt	Nytt alternativ X.2.1 parallelt med tursti
Nærmiljø	Noe mindre negativt	
Reiseliv, verdiskaping	Liten/ingen endring	

Tabell 2: Konsekvensvurdering av alternativ X.2.1 sammenliknet med tidligere omsøkt alternativ X.2 i samme område.

Alternativ X.2

Alternativ X.2.1

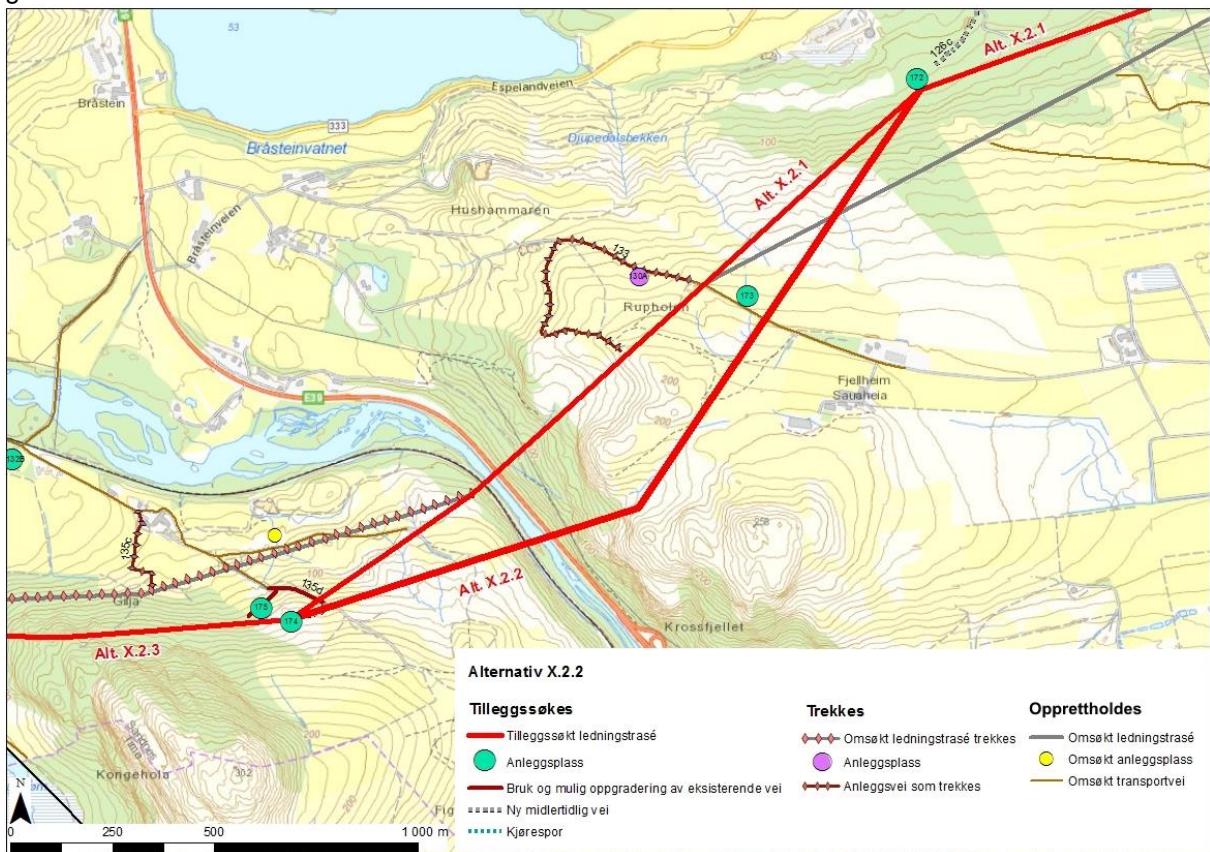

Bilde 1: VR-modell av alternativ X.2 og X.2.1 sett fra Tjesseim.

Alternativ X.2.1 omsøkes og prioriteres over tidligere omsøkt X.2. for denne strekningen.

4.2.4. Traséalternativ X.2.2, prioritert under tidligere omsøkt alternativ ved X.2

Alternativet er vurdert med bakgrunn i innsigelsen fra Rogaland Fylkeskommune og innspill fra grunneier i området.

Figur 4: Alternativ X.2.2

Alternativet gjør at traseen trekkes bort fra registrerte kulturminner i området ved Rupholen noe som gir en mindre negativ konsekvens for kulturminner.

Landskapsvirkningene er vurdert å være noe mer negative enn for tidligere omsøkt alternativ og alternativet kommer noe nærmere bebyggelse. Alternativet gir også et merkepliktig spenn ved kryssingen av E39 og Figgjoelva.

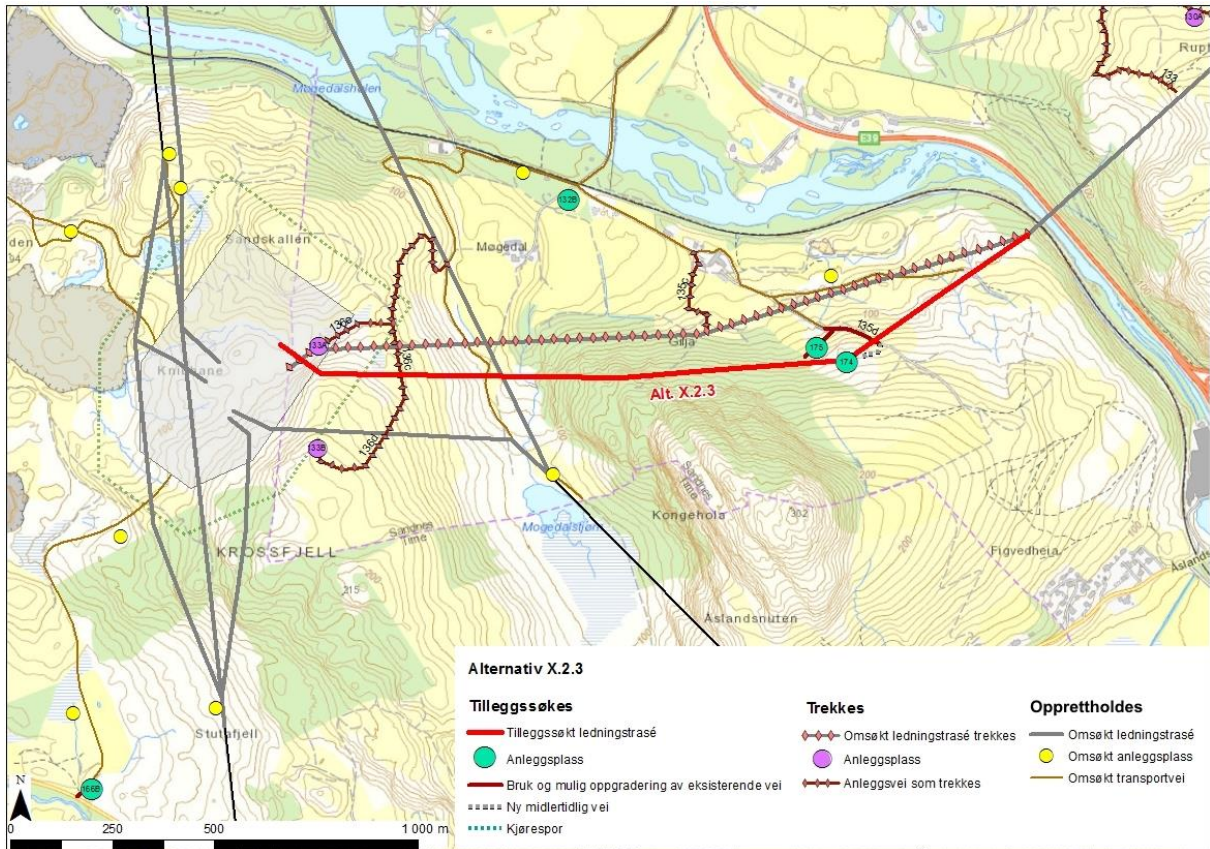
Fagtema	Omfang av alternativ X.2.2 sammenlignet med alternativ X.2	Kommentar
Landskap	Noe mer negativt	Nytt alternativ X.2.2 går høyere i terrenget (mer synlig) og tettere på bebyggelse.
Kulturminner og kulturmiljø	Langt mindre negativt	Nytt alternativ X.2.2 unngår automatisk freda kulturminne på Bråstein.
Naturmangfold	Noe mindre negativt	Begge alternativ krysser Figgjo, men alternativ X.2.2 vurderes som noe mindre negativt enn X.2 pga. krysingssted.
Naturressurser	Liten/ingen endring	
Forurensning vann og grunn	Liten/ingen endring	
Forurensning støy	Liten/ingen endring	
Friluftsliv	Noe mer negativt	Nytt alternativ X.2.2 går lenger inn i Åslandsnuten friluftsområde.
Nærmiljø	Liten/ingen endring	
Reiseliv, verdiskaping	Liten/ingen endring	

Tabell 3: Konsekvensvurdering av alternativ X.2.2 sammenliknet med tidligere omsøkt alternativ X.2 i samme område

Alternativ X.2.2. omsøkes, men prioriteres under tidligere omsøkt alternativ X.2 for denne strekningen.

4.2.5. Traséalternativ X.2.3.

Alternativet er vurdert ut ifra høringsinnspillene fra Rogaland Fylkeskommune og grunneier i området. Justeringen er også vurdert i sammenheng med pågående prosjektering av omsøkt Fagrafjell transformatorstasjon og ledningsinnføringen til denne.

Figur 5: Alternativ X.2.3 ved Gilje

Alternativet trekker traseen lenger bort fra bebyggelse og registrerte kulturminner i området ved Gilje.

Bilde 2: VR-modell av alternativ X.2 og X.2.3. sett fra nord..

Konsekvensvurderingen viser at alternativet gir en god landskapstilpasning, men at det kan føre til en noe mer synlig trasé sett nordfra. Traseen kommer også nå nærmere friluftsområdet på Åslandsnuten noe som gir en noe mer negativ virkning for friluftsliv. For naturmiljø er det også en økt negativ virkning på grunn av berøring med en geologisk verneverdig lokalitet og at ledningen kommer

noe nærmere et hekkeområde for sårbar fugl. Alternativet slår positivt ut for kulturminner og naturressurser som var bakgrunnen for høringsinnspillene.

Fagtema	Omfang av alternativ X.2.3 sammenlignet med alternativ X.2	Kommentar
Landskap	Noe mer negativt	Alternativ X.2.3 synlig mot horisonten på Åslandsnuten.
Kulturminner og kulturmiljø	Noe mer positivt	Alternativ X.2.3 unngår kulturmiljø ved Gilja.
Naturmangfold	Noe mer negativt	Alternativ X.2.3 går inn i geologisk verneverdig lokalitet og nærmere hekkelokalitet
Naturressurser	Marginalt mer positivt	Nytt alternativ X.2.3 trekkes litt vekk fra jordbruksareal på Gilja
Forurensning vann og grunn	Liten/ingen endring	
Forurensning støy	Liten/ingen endring	
Friluftsliv	Noe mer negativt	Alternativ X.2.3 går lenger inn i friluftsområdet Åslandsnuten
Nærmiljø	Liten/ingen endring	
Reiseliv, verdiskaping	Liten/ingen endring	

Tabell 4: Konsekvensvurdering av alternativ X.2.3 sammenliknet med tidligere omsøkt alternativ X.2 i samme område

Alternativet gir en bedre teknisk innføring til Fagrafjell transformatorstasjon, noe som vil gi byggetekniske fordeler i anleggsperioden og positive økonomiske konsekvenser.

Alternativ X.2.3 omsøkes, og omsøkt alternativ X.2 trekkes på strekningen vest for Figgjo-elva som vist i figur 5.

4.2.6. Transportveier

For bygging og drift av nye 420 kV ledning omsøker Statnett rettighet til bruk, oppgradering og/eller nybygging av nedenstående transportveier. Transportveiene er også vist i kart i vedlegg 1.

Tilleggssøkte transportveier			
Veg ID	Vegnavn	Vegstatus	Lengde
111h	Tjesseim	Bruk og mulig oppgradering av eksisterende vei	1550
111i	Tjesseim	Ny midlertidlig vei	620
117b	Tveit	Midlertidig kjøretrasé	250
118d	Åreskjold	Bruk og mulig oppgradering av eksisterende vei	450
118e	Åreskjold	Midlertidig kjøretrasé	100
126b	Espeland	Bruk og mulig oppgradering av eksisterende vei	510
126c	Espeland	Ny midlertidlig vei	180
135d	Gilja	Bruk og mulig oppgradering av eksisterende vei	140
136e	Gilja	Ny midlertidlig vei	60

135f	Gilja	Bruk og mulig oppgradering av eksisterende vei	100
138b	Søra Kalberg	Bruk og mulig oppgradering av eksisterende vei	20

Tabell 5: Tilleggssøkte transportveier

4.2.7. Riggplasser

Statnett omsøker bruk av arealer til midlertidige riggplasser. Plassering er vist i vedlegg 1. Nøyaktig avgrensning av arealene vil bli vist i Miljø- Transport- og Anleggsplan (MTA-plan) som utarbeides i forkant av anleggsstart.

Tilleggssøkte anleggsplasser	
Plass ID	Navn
108B	Kolfjell
120B	Åreskjold
121B	Kolfjell
132B	Bråstein
166B	Sødra Kalberg
171	Tjesseim
172	Espeland
173	Fjellheim
174	Gilja
175	Gilja

Tabell 6: Tilleggssøkte riggplasser

4.2.8. Transportveier og riggplasser som trekkes

Som følge av ny gjennomgang av anleggsplanene etter innkomne høringsuttalelser og innsigelse vurderer Statnett at søknaden på enkelte tidligere omsøkte transportveier kan trekkes. I de fleste av tilfellene søkes andre tilkomster og riggplasser i stedet for de som trekkes. Disse står listet opp som nye transportveier og riggplasser under kapittel 4.2.6 og 4.2.7.

Veier som trekkes			
Veg ID	Vegnavn	Vegstatus	Lengde
133	Fjellheim	Bruk og mulig oppgradering av eksisterende vei	790
135c	Gilja	Bruk og mulig oppgradering av eksisterende vei	240
136c	Møgedal	Bruk og mulig oppgradering av eksisterende vei	560
136d	Fagrafjell	Ny midlertidlig vei	340
136e	Fagrafjell	Ny midlertidlig vei	200

Tabell 7: Transportveier som trekkes

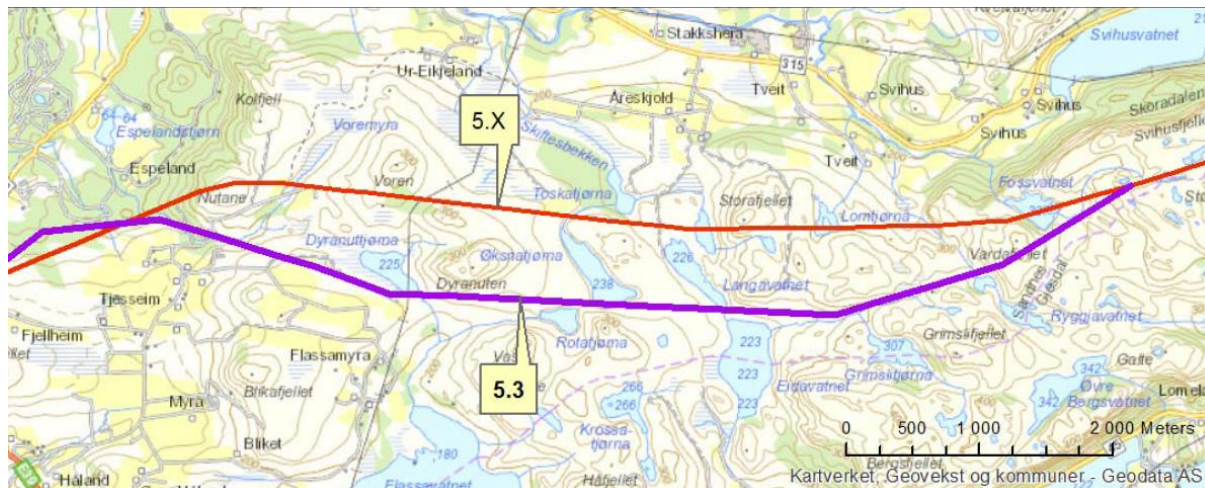
Anleggsplasser som trekkes	
Plass ID	Navn
130A	Rupholen
133A	Fagrafjell
133B	Fagrafjell

Tabell 8: Riggplasser som trekkes

4.3. Vurderte alternativer

4.3.1. Alternativ 5.3

Alternativet er vurdert med bakgrunn i høringsinnspill fra grunneiere som blant annet ønsker at ledningen legges lenger sør for å unngå konflikt med gjødslet beitemark i området nordvest for Vardafjellet og friluftssinteresser i området ved Dyranuten.

Figur 6: Vurdert alternativ 5.3

Både omsøkt alternativ 5.0 og vurdert alternativ 5.3 krever kryssing av eksisterende 50 kV kraftledning Ålgård – Tronsholen. Omsøkt alternativ krysser denne på et sted der terrengforholdene rundt krysningspunktet legger til rette for kryssing i luft. For 5.3 vil krysningspunktet komme på et mindre gunstig sted og det må derfor påregnes at kryssing i luft gir behov for høyere master enn på ledningen generelt, noe som vi har svært negative landskapsvirkninger, eller at 50 kV ledningen må kables i krysningspunktet noe som er kostnadsdrivende og heller ikke ønskelig fra et teknisk ståsted.

Konsekvensvurderingen viser at alternativet kommer ut med liten/ingen virkning for naturressurser samlet sett, selv om alternativet kommer i berøring med landbruksarealer sørvest for Dyranutjtjørna og ved Tjessheim som ikke er direkte berørt av omsøkt alternativ. Vurderingen viser en mer negativ konsekvens for naturmangfold, kulturminner, støy og nærmiljø, mens landskapsvirkningene er noe mindre negative enn ved tidligere omsøkt alternativ.

Fagtema	Omfang av alternativ 5.3 sammenlignet med alternativ 5.X	Kommentar
Landskap	Noe mindre negativt	Nytt alternativ 5.3 noe bedre, men både omsøkt og nytt alternativ gir negative virkninger for landskap
Kulturminner og kulturmiljø	Mer negativt	Nytt alternativ 5.3 i konflikt med kulturmiljø på Dyranut
Naturmangfold	Mer negativt	Både 5.X og 5.3 har negativt omfang for naturmangfold, men alternativ 5.3 har i større grad nærføring til hekkelokaliteter for fugl og kryssing av Dyranuten
Naturressurser	Liten/ingen endring	

Forurensning vann og grunn	Liten/ingen endring	
Forurensning støy	Mer negativt	Nytt alternativ 5.3 mer negativt, men både omsøkt og nytt alternativ gir negative virkninger for nærmiljøet
Friluftsliv	Liten/ingen endring	Nytt alternativ 5.3 og omsøkt 5.X er like negative
Nærmiljø	Mer negativt	Nytt alternativ 5.3 mer negativt, men både omsøkt og nytt alternativ har negative virkninger for nærmiljøet
Reiseliv, verdiskaping	Liten/ingen endring	

Alternativ 5.3 omsøkes ikke

4.4. Sikkerhet og beredskap

De omsøkte alternativene endrer ikke vurderingene av sikkerhet og beredskap fra tidligere søknader for prosjektet Lyse – Fagrafjell. Dette gjelder både for bygging og drift av omsøkte alternativer.

5. Innvirkning på private interesser

5.1. Erstatningsprinsipper

Erstatninger vil bli utbetalt som en engangserstatning, og skal i utgangspunktet tilsvare det varige økonomiske tapet som eiendommer påføres ved utbygging. I traséen beholder grunneier eiendomsretten, men det erverves rett til å bygge, drive og oppgradere ledningen. Før eller i løpet av anleggsperioden gir Statnett tilbud til grunneierne om erstatning for eventuelle tap og ulemper som tiltaket innebærer. Blir man enige om en avtale vil denne bli tinglyst og erstatninger utbetales umiddelbart. Om man ikke kommer til enighet, går saken til rettslig skjønn.

5.2. Berørte grunneiere

Det er utarbeidet liste med berørte grunneiere/eiendommer for de konsesjonssøkte alternativene på bakgrunn av offentlige databaser (matrikkel og grunnbok). En liste over berørte grunneiere er vedlagt (vedlegg 3).

Det tas forbehold om eventuelle feil og mangler. Vi ber om at eventuelle feil og mangler i grunneierlistene meldes til Statnett. For kontaktopplysninger, se forord.

Statnett vil ta initiativ til å oppnå minnelige avtaler med alle berørte parter.

5.3. Om rettigheter til dekning av juridisk og teknisk bistand

Statnett vil ta initiativ til å oppnå minnelige avtaler med alle berørte grunn- og rettighetshavere. De som har krav på status som ekspropriert ved et ekspropriasjonsskjønn, dvs. at de vil være part i en eventuell skjønnssak, har iht. til oreigningsloven § 15 annet ledd, rett til å få dekket utgifter som er nødvendig for å ivareta sine interesser i ekspropriasjonssaken. Hva som er nødvendige utgifter vil bli vurdert ut fra ekspropriasjonssakens art, vanskelighetsgrad og omfang. Rimelige utgifter til juridisk og teknisk bistand vil normalt bli akseptert. Statnett vil likevel gjøre oppmerksom på at prinsippet i skjønnsprosessloven § 54 annet ledd vil bli lagt til grunn i hele prosessen. Bestemmelsen lyder:

"Ved avgjørelsen av spørsmålet om utgiftene har vært nødvendige, skal retten blant annet ha for øye at de saksøkte til varetakelsen av likeartede interesser som ikke står i strid, bør nytte samme juridiske og tekniske bistand"

Det forutsettes at de som blir part i en eventuell skjønnssak skal benytte samme juridiske og tekniske bistand, dersom interessene er likeartede og ikke står i strid. Det bes om at de som mener å ha behov for juridisk og teknisk bistand i forbindelse med mulig ekspropriasjon kontakter Statnett, som vil videreformidle kontaktinformasjon til de som bistår i sakens anledning. Utgifter til juridisk og teknisk bistand må spesifiseres med oppdragsbekreftelse og timelister, slik at Statnett kan vurdere rimeligheten av kravet før honorering vil finne sted. Tvist om nødvendigheten eller omfanget av bistand, kan iht. til oreigningsloven bringes inn for Justisdepartementet jfr kgl. res. 27. juni 1997.

5.4. Tillatelser til adkomst i og langs ledningstraseen

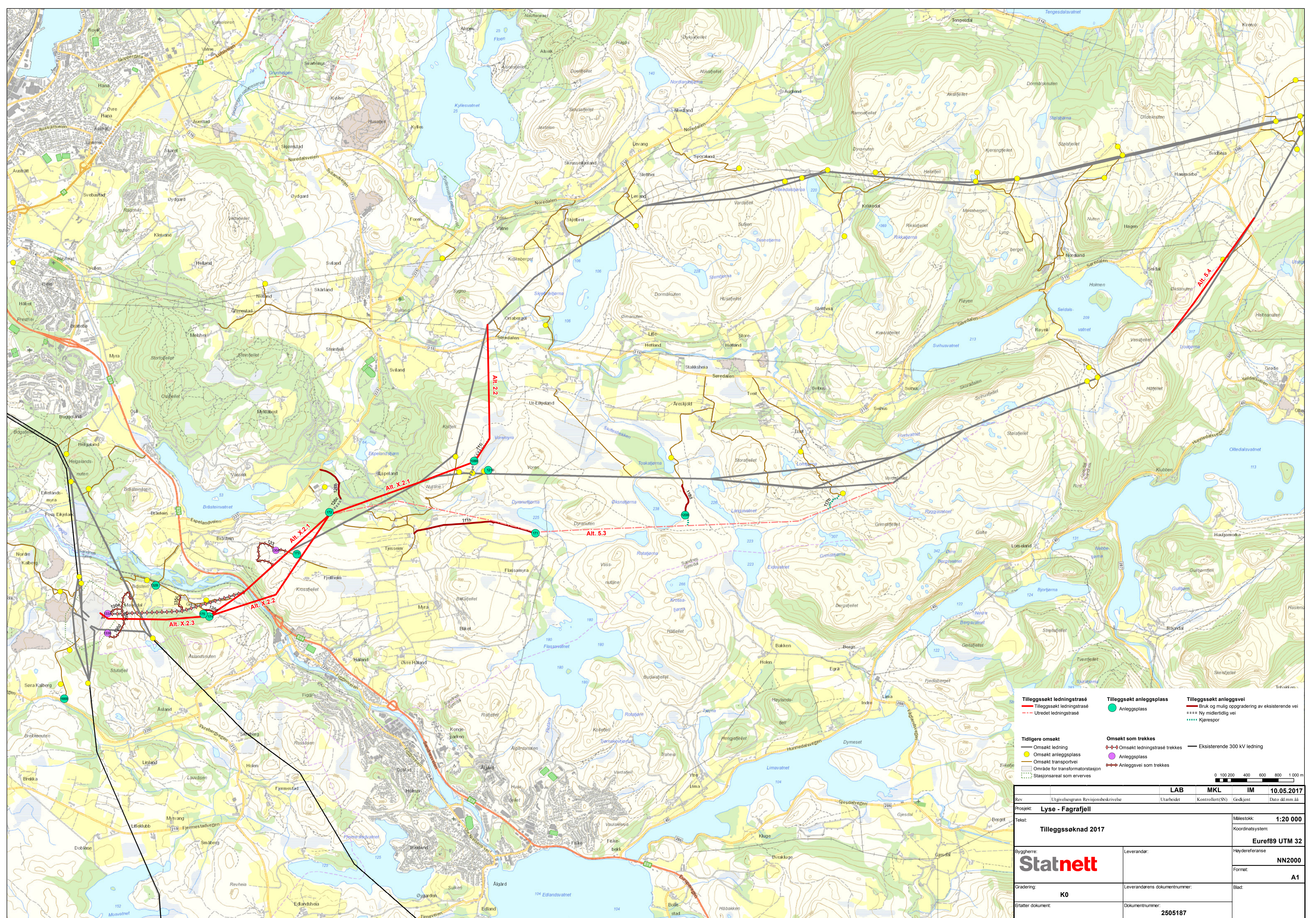
I planleggingsfasen gir oreigningsloven § 4 rett til adkomst for "mæling, utstikking og anna etterrøking til bruk for eit påtenkt oreigningsinngrep". Statnett vil, i tråd med loven, varsle grunneiere og rettighetshavere før slik aktivitet igangsettes. I bygge- og driftsfasen vil enten minnelige avtaler, tillatelse til forhåndstiltredelse eller ekspropriasjonsskjønn gi tillatelse til adkomst til ledningstraseen. Der eksisterende rettigheter ikke er dekkende, vil tillatelse til bruk av private veier søkes oppnådd gjennom forhandlinger med eierne. Statnetts søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse omfatter også transportrettigheter, dersom minnelige avtaler ikke oppnås. Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag § 4 første ledd bokstav e, gir Statnett tillatelse til motorferdsel i utmark i forbindelse med bygging og drift av ledningsanlegg. Det er derfor ikke nødvendig med andre tillatelser til motorferdsel enn grunneiers samtykke.

6. Vedlegg

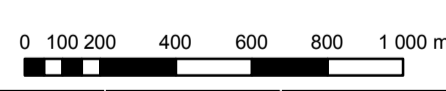
Vedlegg 1: Kart som viser tilleggsøkte traseer, transportveier og riggplasser

Vedlegg 2: Vurdering nye traséalternativer. Notat utarbeidet av Multiconsult.

Vedlegg 3: Grunneierliste

Tilleggsøkt ledningstrase	Tilleggsøkt anleggsplass	Tilleggsøkt anleggsvei
— Tilleggsøkt ledningstrase	● Anleggsplass	— Bruk og mulig oppgradering av eksisterende vei
- - - Utredet ledningstrase	○ Anleggsplass	— Ny midlertidig vei
		● Kjørespor
Tidligere omsøkt	Omsøkt som trekkes	— Eksisterende 300 kV ledning
— Omsøkt ledning	○ Omsøkt ledningstrase trekkes	
● Omsøkt anleggsplass	○ Anleggsplass	
— Omsøkt transportvei	○ Anleggsplass	
— Område for transformatorstasjon	— Anleggsvei som trekkes	
— Stasjonsareal som erverves		

Rev	Utgivelsesgrunn	Revisjonsbeskrivelse	LAB	MKL	IM	10.05.2017	
Prosjekt:	Lyse - Fagrafjell					Målestokk:	1:20 000
Tekst:						Koordinatsystem:	
Tilleggsøknad 2017						Eurof89 UTM 32	
Byggherre:			Leverandør:			Høydereferanse:	
Statnett						NN2000	
Gradering:			Leverandørens dokumentnummer:			Format:	
K0						A1	
Ertatter dokument:			Dokumentnummer:			Blad:	
			2505187				

NOTAT

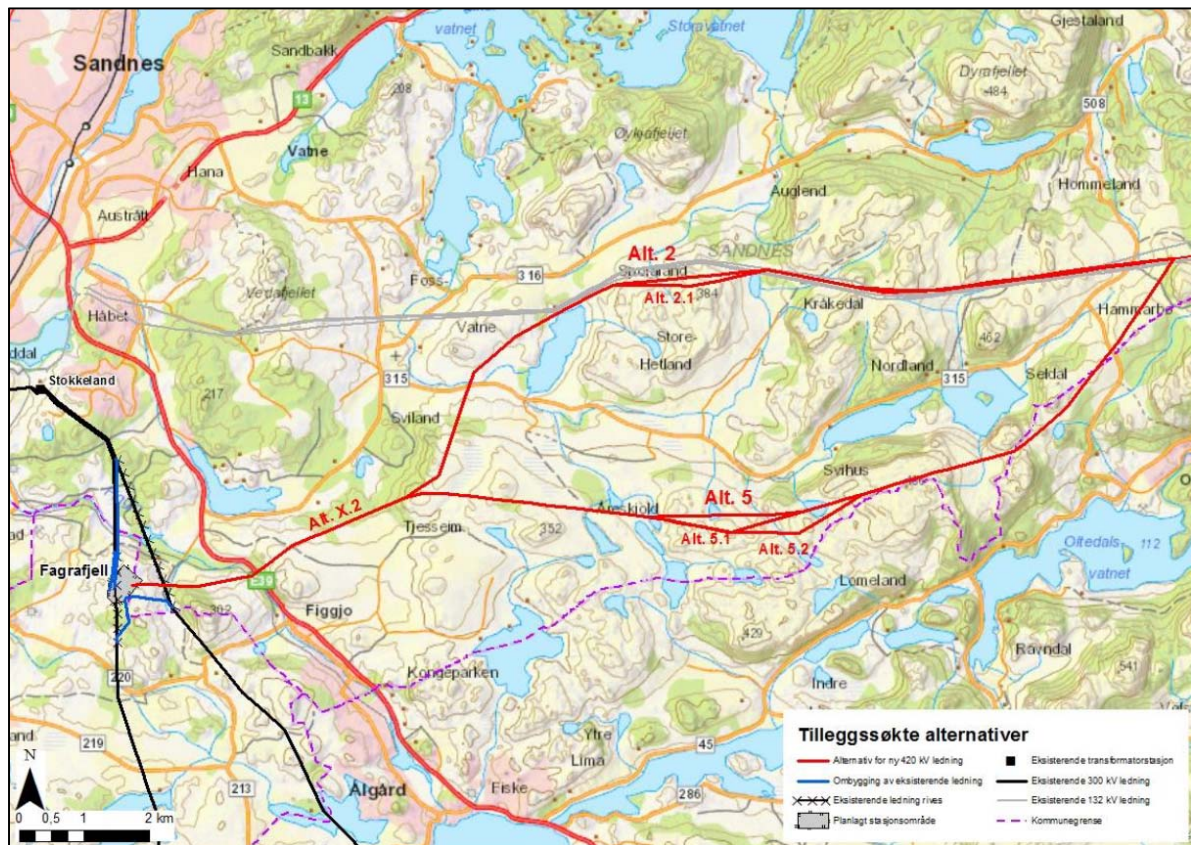
OPPDRAK	Seldalsheia – Fagrafjell 420 kV	DOKUMENTKODE	130 568-RIM-NOT-001
EMNE	Vurdering nye traséalternativer	TILGJENGELIGHET	Åpen
OPPDRAKSGIVER	Statnett SF	OPPDRAKSLÉDER	Ragnhild Heimstad
KONTAKTPERSON	Maria K. Lyngstad	SAKSBEH	Ragnhild Heimstad og Rasmus M. Andersen
KOPI		ANSVARLIG ENHET	1085 Seksjon for Naturressurser

1 Innledning

I tilleggssøknad fra desember 2016 for ny 420 kV-forbindelse Lyse - Fagrafjell ble to alternative linjeføringer (2.X + X.2 og 5.X + X.2) fra Seldalsheia til Fagrafjell omsøkt (Figur 1-1). I høringsrunden kom det innspill fra flere grunneiere med ønsker om å justere omsøkte traséer av ulike årsaker. På bakgrunn av høringsinnspillene har Statnett utarbeidet forslag til justerte alternativer på deler av omsøkte strekninger.

Dette notatet inneholder en *overordnet* vurdering av justerte traséer sammenlignet med allerede utredete traséer i konsekvensutredning fra 2016 (Multiconsult 2016). De nye alternativenes virkning er vurdert for følgende tema: friluftsliv, nærmiljø, landskap og INON, kulturminner og kulturmiljø, naturmangfold, forurensning (støy, grunn og vann), reiseliv og annen verdiskaping. Det er på dette stadiet av planprosessen lagt vekt på å identifisere potensielle vesentlige konflikter framfor å gjennomføre en detaljert konsekvensutredning av tiltaket.

	8.5.2017	Vurdering nye traséalternativ 420 kV Seldalsheia- Fagrafjell	R. Heimstad, R. M. Andersen	V. Berge, A. Vatsvåg, H. Myreng, R. Osen	R. Heimstad
REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV

Figur 1-1. Omsøkte alternativ for ny 420 kV kraftledning fra Seldalsheia i øst til ny Fagrafjell transformatorstasjon i vest. Alt. 2 = 2.X og alternativ 5 = 5.X. Alternativ 2.1, 5.1 og 5.2 er ikke omtalt i dette notatet. (Kart: Statnett).

2 Justerte traséalternativ

Se Figur 2-1 for kart over omsøkte og justerte alternativ som vurderes i dette notatet.

Alternativ 5.3 gir en linjeføring noe lengre sør enn omsøkt alternativ 5.X. Justeringen avviker fra omsøkt 5.X fra vestsiden av Stølafjellet og vestover mot Espeland på en ca. 9 km lang strekning. Omsøkt alternativ 5.X omfattet kun kraftledningstrasé inn mot Espeland. Derfra ble traséen omtalt som alternativ X.2 fram til Fagrafjell. Nytt alternativ 5.3 må derfor sammenlignes med omsøkt X.2 på den siste kilometeren fra Espeland til Fagrafjell. Dette kommenteres der det er relevante forskjeller mellom nytt og omsøkt alternativ. I tilleggssøknaden ble alternativ 5.1 og 5.2 også omsøkt (Figur 2-1). Disse vurderes ikke her.

Alternativ 2.2 er en ca. 2,2 km lang justering av omsøkt alternativ 2.X fra Orraberget i sørlig retning forbi Kolgfjell.

Kun ett av disse to alternativene er aktuelt (enten 420 kV kraftledningstrasé langs 2.X eller 5.X – sistnevnte prioritert først i tilleggssøknad fra desember 2016).

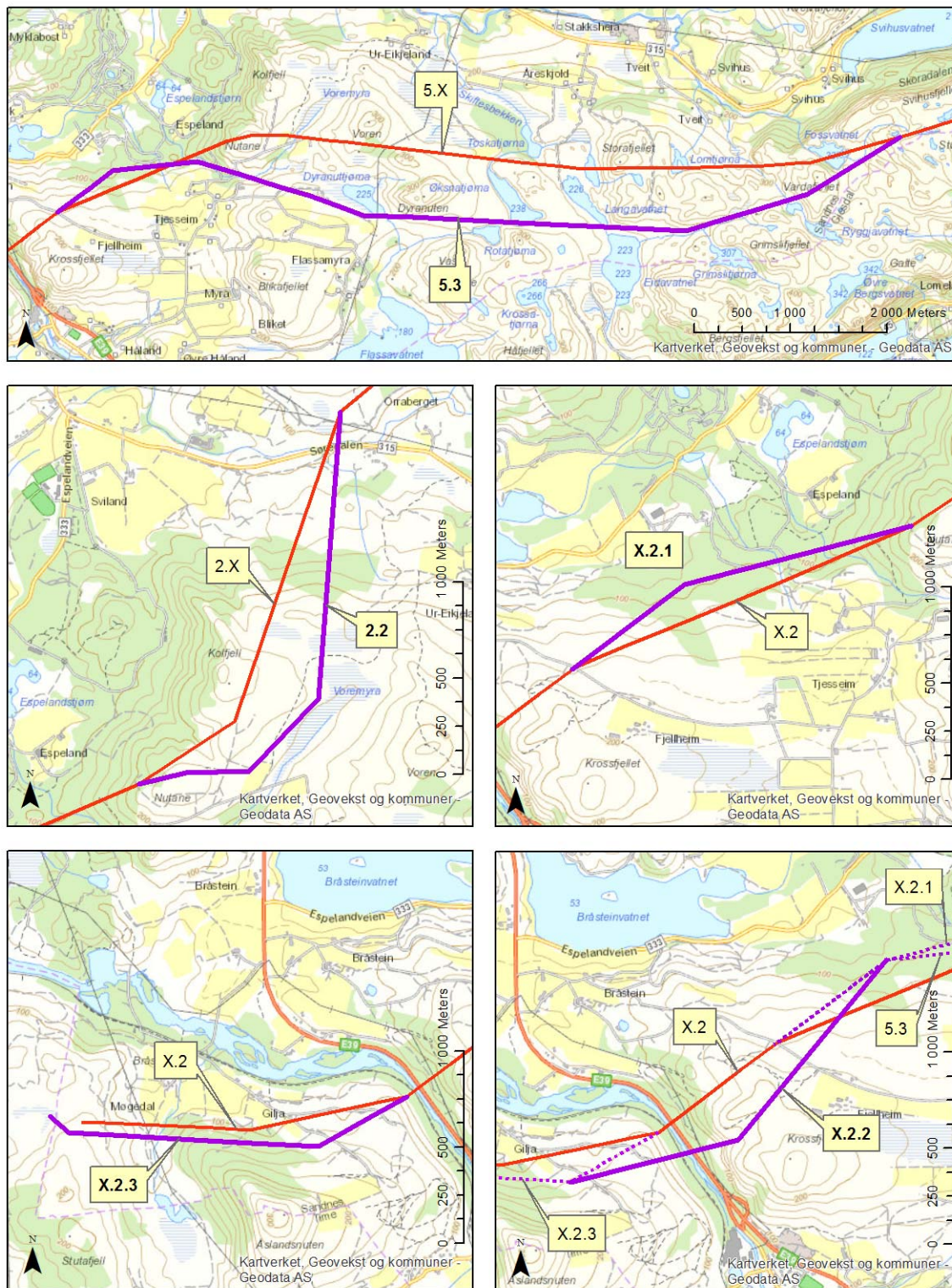
For omsøkt luftledningstrasé X.2 fra Espeland til Fagrafjell er det skissert tre justeringer: X.2.1, X.2.2 og X.2.3. Merk at disse tre justerte traséalternativene i ulik grad avhenger av andre traséjusteringer, noe det ikke er tatt hensyn til i fagvurderingene. Fagvurderingene tar kun for seg justerte strekninger isolert sett, altså ikke som de ulike kombinasjoner av justeringer som er mulige.

Alternativ X.2.1 avviker noe fra omsøkt alternativ X.2 ved Tjesseim. Alternativ X.2.1 går noe lengre mot nordvest og er ca. 2,7 km lang.

Alternativ X.2.2 strekker seg fra Bråstein til Gilja i en 2,1 km lang knekk sørøst for omsøkt trasé.

Alternativ X.2.3 følger i stor grad omsøkt trasé X.2 med en liten justering mot sør ved Gilja. Traséen er ca. 1,9 km.

Alternativer til tilleggsutredning for 420 kV Seldalsheia-Fagrafjell

Figur 2-1. Nye justerte kraftledningstraséer (i lilla) sammen med omsøkte tilsvarende traséer (i rødt). Stipla lilla linjer angir andre relevante traséer som alternativ X.2.2 skal kobles sammen med.

3 Metode

Vurderingene er gjort ut fra kunnskapsgrunnlaget i konsekvensutredningen fra 2016 (Multiconsult 2016), og av samme fagpersoner som kjenner områdene godt. Det er ikke gjort forespørsler til offentlige etater for innspill innen de ulike temaene. Det er ikke sendt forespørsler til offentlige eller private aktører om vurdering av virkninger på radar- navigasjons- eller kommunikasjonsanlegg. Vurderinger av luftfart og kommunikasjonssystemer er derfor ikke gjort her. Det tas forbehold om at det ikke er gjort befaringer/feltarbeid i forbindelse med vurderingene og det ikke er utført §-9 undersøkelser av kulturminnemyndighetene.

Formålet med denne vurderingen har vært å identifisere om de justerte alternativene gir positive, negative eller ingen vesentlige endringer i omfang *sammenlignet med omsøkte alternativer*. Dette betyr at selv om justerte alternativ vurderes å ha mer positivt/negativt omfang sammenlignet med omsøkt alternativ, betyr det ikke at tiltaket nødvendigvis har positivt/negativt omfang.

Det er kun langs deler av opprinnelig omsøkte alternativ hvor det er foreslått justeringer. Vurderingen av justert alternativ sammenlignes derfor med *tilsvarende strekning* av omsøkt alternativ. De justerte alternativene er dessuten vurdert hver for seg, og ikke vurdert/rangert mot hverandre eller i de ulike kombinasjonene de kan forekomme.

4 Arealbruk

4.1 Kommuneplan

Kraftledningene går i all hovedsak gjennom områder som i kommuneplanen er avsatt som landbruks, natur og friluftsområder (LNF). I tillegg omfattes deler av de berørte strekningene av ulike hensynssoner og båndlegging til ulike formål.

Alle justerte alternativ ligger innenfor Sandnes kommune. I kommuneplanens arealdel er det noen små forskjeller i arealbruk i områdene som berøres av de nye traséene sammenlignet med omsøkte traséer. Justert alternativ 2.2 er planlagt nærmere hensynsområde for naturmiljø (H560) ved Voremyra enn alternativ 2.X. Det samme gjelder alternativ 5.3 som krysser flere vann enn omsøkt alternativ 5.X og dermed flere av hensynssonene for naturmiljø. Bortsett fra dette berører/krysser de justerte alternativene de samme hensynssonene som omsøkte alternativer.

4.2 Regionale planer

Fylkesdelplan for byggeråstoffer

Justerte alternativ berører/krysser omtrent de samme grusforekomstene som omsøkte alternativ. Temaet omtales i kapittel om naturressurser.

Fylkesdelplan for friluftsliv, idrett, naturvern og kulturvern (FINK)

Justerte traséalternativ går i all hovedsak gjennom de samme områdene som registrert i FINK. Temaet blir ivaretatt gjennom respektive kapitler om friluftsliv og nærmiljø, naturmangfold og kulturmiljø.

Fylkesdelplan for vindkraft i Rogaland

Justert traséalternativ 5.3 berører «ja-soner» for utbygging av vindkraft. Det gjør imidlertid også omsøkt alternativ 5.X.

Verneområder

Ingen av de justerte alternativene berører naturvernområder. Justerte alternativer berører samme verna vassdrag som omsøkte alternativer (Figgjo og Imselva), og det er ingen forskjell i påvirkning fra de justerte alternativene sammenlignet med de omsøkte.

5 Tiltakets virkninger på miljø, samfunn og naturressurser

5.1 Alternativ 2.2

5.1.1 Landskap

Alternativ 2.2 er bedre enn omsøkt alternativ 2.X på tilsvarende strekning fordi traséen er trukket noe ned fra Nutane og Kolfjell. Kraftledningen går imidlertid fremdeles noe høyt over Nutane og det foreslås å trekke kraftledningen ytterligere lenger sørøst og rundt Nutane mot sør dersom mulig.

Alternativ 2.2 vurderes å ha noe mer positivt omfang for landskap enn omsøkt alternativ 2.X.

5.1.2 Kulturminner og kulturmiljø

Justert traséalternativ 2.2 går langs kanten av kulturmiljø på Kolfjellet i motsetning til omsøkt alternativ 2.X som krysser kulturmiljøet og deler det (2.X gir meget stor negativ konsekvens for Kolfjellet kulturmiljø i konsekvensutredning fra 2016). Alternativ 2.2 vil gå i større avstand fra gravrøysa på Kolfjellet (automatisk freda) enn omsøkt alternativ 2.X. Alternativ 2.2 berører heller ikke automatisk freda kulturminne på Vindheia. Alternativ 2.2 vurderes derfor å være bedre visuelt samt at det ikke medfører skader på automatisk freda kulturminne slik som omsøkt alternativ 2.X gjør.

Alternativ 2.2 vurderes å ha langt mer positivt omfang på kulturminner og kulturmiljø enn omsøkt alternativ 2.X.

5.1.3 Naturmangfold

Nytt alternativ 2.2 vil krysse registrert kystlynghei Flassavatnet øst med nasjonal verdi (A). Omsøkt alternativ 2.X krysser også kystlyngheilokaliteten, og begge alternativ er noe negative for kystlyngheia. Nytt alternativ er lagt nærmere Voremyra som har status som nasjonalt viktig kystmyr (A). Nærhet til våtmarksystemet Voremyra vurderes som negativt sammenlignet med omsøkt alternativ 2.X. Kjøring og unødvendige inngrep i våtmarksområdet bør unngås for å redusere de negative virkningene. Nytt alternativ 2.2 er trukket lengre øst og dermed lengre vekk fra hekkeplass for rovfugl (informasjon unntatt offentligheten), noe som er positivt.

Det er både fordeler og ulemper med nytt alternativ 2.2 og samlet vurderes tiltaket å ha ingen vesentlig endring i omfang på naturmangfold enn alternativ 2.X.

5.1.4 Naturressurser

Nytt alternativ 2.2 medfører at en noe større andel av ledningstraséen plasseres på landbruksjord, i hovedsak beite. I nordlig del vil ledningen gå igjennom skogsområde av høyere bonitet ifølge arealressursdata (Norsk Institutt for Bioøkonomi, NIBIO), og mindre beitearealer.

Alternativ 2.2 gir ikke vesentlig endret omfang fra omsøkt alternativ 2.X.

5.1.5 Forurensning vann, grunn og støy

Vann og grunn

Justert alternativ 2.2 berører/krysser ikke (reserve)drikkevannskilder. Det vurderes å være lavt potensiale for grunnforurensning i influensområdet. I konsekvensutredning fra 2016 (Multiconsult 2016; samlerapport 4S, kapittel 4) om forurensning av vann og grunn skisseres avbøtende tiltak som bør følges opp i prosjektering og anleggsfase. Så lenge anbefalte avbøtende tiltak gjennomføres vurderes forskjellen mellom omsøkt og justert alternativ som liten/ingen.

Alternativ 2.2 gir ikke vesentlig endret omfang fra omsøkt alternativ 2.X.

Støy

Aktuelle støykilder fra kraftledning er såkalt koronastøy, glimutladninger og kontaktstøy (se Multiconsult 2016). Koronastøy kan oppfattes som plagsomt når støynivået overstiger 40-45 dB, noe som gjerne gjelder for avstander nærmere enn 120-140 m fra kraftledningen (og særlig i vått vær). Nærmeste bolig (adresse Sjøredalen 163) ligger ca. 155 m fra senterlinjen på alternativ 2.2. Dette er om lag 20 m nærmere senterlinjen enn nærmeste bolig til omsøkt alternativ 2.X. Støyvirkninger av alternativ 2.2 vurderes derfor marginalt mer negative for nærliggende bebyggelse sammenlignet med omsøkt alternativ 2.X.

Alternativ 2.2 vurderes som noe mer negativt for nærmiljø enn omsøkt alternativ 2.X.

5.1.6 Friluftsliv og nærmiljø

Friluftsliv

Alternativ 2.2 er lagt noe nærmere tursti ved Nutane, men omfanget vurderes likevel som tilsvarende omsøkt alternativ.

Alternativ 2.2 gir ikke vesentlig endret omfang fra omsøkt alternativ 2.X.

Nærmiljø

Ingen helårs- eller fritidsboliger, skoler eller barnehager ligger innenfor nærføringssonen på 100 m ut fra senterlinjen for alternativ 2.2. Dette gjelder også for tilsvarende strekning av omsøkt alternativ 2.X (se konsekvensutredning fra 2016). Justert alternativ 2.2 ligger ca. 20 m nærmere bebyggelse i Sjøredalen enn omsøkt alternativ 2.X, men fremdeles i ca. 165 m avstand.

Alternativ 2.2 vurderes ikke som vesentlig mer negativt enn omsøkt alternativ 2.X.

5.1.7 Reiseliv og annen verdiskaping

Alternativ 2.2 vil ikke ha noen annen påvirkning på reiseliv, sysselsetting, kommunale inntekter eller antatt behov for varer og tjenester enn det som allerede er skissert i konsekvensutredning (Multiconsult 2016) for omsøkt trasé alternativ 2.X.

Alternativ 2.2 gir ikke vesentlig endret omfang fra omsøkt alternativ 2.X.

5.1.8 Oppsummering alternativ 2.2

Tabell 5-1 oppsummerer hvordan alternativ 2.2 vurderes i forhold til omsøkt alternativ 2.X. For de fleste av fagtemaene er det ingen vesentlig eller liten forskjell mellom alternativene. For kulturminner er derimot alternativ 2.2 langt bedre i og med at det legges langs kanten av et automatisk freda kulturminne som kraftledningen tidligere krysset rett over.

Tabell 5-1. Oppsummering av temavise sammenligninger av nytt alternativ 2.2 med omsøkt alternativ 2.X.

Fagtema	Omfang alternativ 2.2 sammenlignet med alternativ 2.X	Kommentar
Landskap	Noe mer positivt	2.2 er trukket ned fra toppene.

Kulturminner og kulturmiljø	Langt mer positivt	2.2 er bedre visuelt og unngår konflikt med automatisk freda kulturminner.
Naturmangfold	Liten/ingen endring	2.2 trekkes lenger vekk fra rovfuglreir, men går nært viktig kystmyr.
Naturressurser	Liten/ingen endring	
Forurensning vann og grunn	Liten/ingen endring	
Forurensning støy	Noe mer negativt	2.2 kommer nærmere bebyggelse i Soredalen 163, men ikke innenfor nærføringssonen (100 m).
Friluftsliv	Liten/ingen endring	
Nærmiljø	Liten/ingen endring	2.2 kommer noe nærmere bebyggelse i Soredalen 163, men går fremdeles i om lag 165 m avstand
Reiseliv, verdiskaping	Liten/ingen endring	

5.2 Alternativ 5.3 (Åreskjold – Hetland)

5.2.1 Landskap og INON

Alternativ 5.3 er trukket ned fra toppene Voren, Storafjellet/Gjeitaryggen og går delvis nede i et dalføre lenger sør enn omsøkt alternativ. Alternativ 5.3 går også lenger unna toppen på Nutane. Alternativet vil derfor være mindre synlig enn omsøkt alternativ. Samtidig er alternativ 5.3 planlagt å krysse flere vann/vassdrag, og kommer i tillegg nærmere bebyggelse på Tjesseim. Både nytt og omsøkt alternativ medfører at INON-område ved Lomeland-Svihus bortfaller.

Det er ikke positivt at kraftledningstraséen krysser en rekke åpne vann i et ellers relativt uberørt område. Av hensyn til synlighet, er likevel alternativ 5.3 vurdert å være noe mindre negativt enn omsøkt alternativ 5.X.

5.2.2 Kulturminner og kulturmiljø

Alternativ 5.3 vil krysse gjennom kulturmiljø ved Dyranut og kommer svært nær et automatisk freda kulturminne ved Dyranuttjørna. Omsøkt alternativ kommer ikke i direkte konflikt med dette kulturmiljøet.

Alternativ 5.3 vurderes som mer negativt for kulturminner og kulturmiljø enn omsøkt alternativ 5.X.

5.2.3 Naturmangfold

Nytt alternativ 5.3 krysser i likhet med omsøkt alternativ 5.X to kystlyngheilokaliteter, Flassavatnet øst (nasjonal verdi) og Grimslifjellet-Vardafjellet, Stølafjellet nord for Lomeland (regional verdi). De to alternativene har lik negativ påvirkning.

En rekke amfibiedammer er registrert langs både omsøkt og nytt alternativ. Nytt alternativ gir nærføring til flere hekkeplasser for sårbare arter av fugl (informasjon unntatt offentligheten). På tilsvarende strekning for 5.X er det ikke registrert slike (men i tilknytning til strekning langs 5.X for

øvrig er det registrert flere, se konsekvensutredning 2016). Alternativ 5.3 vil krysse viltområdet Dyranuten som er et viktig område for orrfugl.

Både alternativ 5.X og 5.3 vurderes å ha negativt omfang for naturmangfold. Nytt alternativ 5.3 vurderes som mer negativt på grunn av nærheten til flere kjente hekkelokaliteter og kryssing av Dyranuten.

5.2.4 Naturressurser

Foreslått trasé 5.3 føres i vestlig del igjennom områder med beite, dyrka mark og skog. Dette gjelder også for alternativ 5.X på tilsvarende vestlig strekning, men for eiendommer lengre nord. En forekomst av energimetaller (uran) er kartfestet ved Øksanuten i NGUs database. Nytt alternativ 5.3 ser ut til å være lagt i nærheten av, men utenfor forekomsten. I høringsuttalelse fra Leiv Velle Åreskjold nevnes Gjeitaryggen som en esker med mulig fremtidig uttak av sand. Forekomsten er ikke registrert i NGUs database, og status for eventuelt uttak er ikke kjent. Nytt alternativ 5.3 er planlagt rett sør for Gjeitaryggen, ved foten av forekomsten i sør.

Nytt alternativ 5.3 vurderes å medføre tilvarende omfang for naturressurser som omsøkt alternativ 5.X.

5.2.5 Forurensning vann, grunn og støy

Vann og grunn

Justert alternativ 5.3 berører/krysser ikke (reserve)drikkevannskilder. Det vurderes å være lavt potensiale for grunnforurensning i influensområdet. Noen nye vannforekomster og muligens noen flere vannforekomster krysses av justert alternativ 5.3 sammenlignet med alternativ 5.X. I konsekvensutredning fra 2016 (Multiconsult 2016; samlingsrapport 4S, kapittel 4) om forurensning av vann og grunn skisseres avbøtende tiltak som bør følges opp i prosjektering og anleggsfase. Så lenge anbefalte avbøtende tiltak gjennomføres vurderes forskjellen mellom omsøkt og justert alternativ som liten/ingen.

Alternativ 5.3 gir ikke vesentlig endret omfang fra omsøkt alternativ 5.X.

Støy

To bygninger som ikke er registret i GAB¹-registeret ligger hhv. ca. 35 og 70 m fra senterlinja for kraftledningen i alternativ 5.3. Grunneier opplyser at dette er hytter. Bygningene ligger ca. 160 m fra senterlinja for omsøkt 5.X. Størvirkninger fra alternativ 5.3 vurderes derfor å være mer negative enn omsøkt alternativ 5.X.

Størvirkninger fra alternativ 5.3 vurderes å være noe mer negative for bebyggelse enn omsøkt alternativ 5.X.

5.2.6 Friluftsliv og nærmiljø

Friluftsliv

Nytt alternativ 5.3 er bedre tilpasset landskapet rent visuelt. Nytt alternativ går imidlertid helt parallelt med tursti på en ca. 1400 m lang strekning nede i dalføret og i ca. 600 m avstand fra toppurtmålet Grimslifjellet, som er nærmere enn omsøkt alternativ Begge alternativer medfører negative virkninger for friluftsliv i og med at de går gjennom relativt uberørte områder som er attraktive for lokalt (og til dels regionalt) friluftsliv.

---

¹ Grunneiendommer, Adresser og Bygninger (GAB). En offentlig oversikt over all norsk eiendomsinformasjon.

Begge alternativer medfører negativt omfang, og graden av det negative omfanget er ulikt avhengig av betrakterens ståsted. Alternativenes omfang for friluftsliv vurderes som like negativt for de to alternativene.

Nærmiljø

Se kapittel 5.2.5 om støy og nærliggende bygninger tilhørende eiendom 27/7 Tjesseim. Ifølge GAB-registeret ligger ingen helårs- eller fritidsboliger, skoler eller barnehager innenfor nærføringssonen på 100 m ut fra senterlinjen for alternativ 5.3. Bygningene brukes som fritidsbolig (ref. høringsuttalelse Magnus Overøye), og ligger godt innenfor nærføringssonen for kraftledningen. Bygningene ligger ca. 160 m fra omsøkt alternativ 5.X, dvs. utenfor nærføringssonen. Dette alternativet er imidlertid også alternativet godt synlig.

Alternativ 5.3 vurderes å gi større negativt omfang for nærmiljø enn omsøkt alternativ 5.X fordi to bygninger kommer innenfor nærføringssonene for traséen. Omsøkt alternativ 5.X ligger imidlertid også ganske nærme bebyggelse og vil være godt synlig fra Tjesseim og Fjellhaug.

5.2.7 Reiseliv og annen verdiskaping

Traséalternativ 5.3 vil ikke ha noen annen påvirkning på reiseliv, sysselsetting, kommunale inntekter eller antatt behov for varer og tjenester enn det som allerede er skissert i konsekvensutredning (Multiconsult 2016) for omsøkt trasé alternativ 5.X.

Alternativ 5.3 gir ikke vesentlig endret omfang fra omsøkt alternativ 5.X.

5.2.8 Oppsummering alternativ 5.3

Tabell 5-2 oppsummerer hvordan alternativ 5.3 vurderes i forhold til omsøkt alternativ 5.X. Nytt alternativ 5.3 er for de fleste av fagtemaene mer negativt. Det er kun for landskap at nytt alternativ 5.3 vurderes som noe mer positivt, men det presiseres at både nytt og omsøkt alternativ har negative virkninger for landskap. Det samme gjelder for friluftsliv, hvor begge alternativer har like negativt omfang.

Tabell 5-2. Oppsummering av temavise sammenligninger av nytt alternativ 5.3 med omsøkt alternativ 5.X.

Fagtema	Omfang av alternativ 5.3 sammenlignet med alternativ 5.X	Kommentar
Landskap	Noe mindre negativt	Nytt alternativ 5.3 noe bedre, men både omsøkt og nytt alternativ gir negative virkninger for landskap
Kulturminner og kulturmiljø	Mer negativt	Nytt alternativ 5.3 i konflikt med kulturmiljø på Dyranut
Naturmangfold	Mer negativt	Både 5.X og 5.3 har negativt omfang for naturmangfold, men alternativ 5.3 har i større grad nærføring til hekkelokaliteter for fugl og kryssing av Dyranuten
Naturressurser	Liten/ingen endring	

Forurensning vann og grunn	Liten/ingen endring	
Forurensning støy	Mer negativt	Nytt alternativ 5.3 mer negativt, men både omsøkt og nytt alternativ gir negative virkninger for nærmiljøet
Friluftsliv	Liten/ingen endring	Nytt alternativ 5.3 og omsøkt 5.X er like negative
Nærmiljø	Mer negativt	Nytt alternativ 5.3 mer negativt, men både omsøkt og nytt alternativ har negative virkninger for nærmiljøet
Reiseliv, verdiskaping	Liten/ingen endring	

5.3 Alternativ X.2.1

5.3.1 Landskap

Alternativ X.2.1 er trukket lenger unna bebyggelse på Sauaheia/Fjellheim og Tjesseim og er bedre forankret i terrenget. Dette er positivt for synlighet (mindre synlig) og landskapsopplevelse.

Alternativ X.2.1 vurderes som mindre negativt enn omsøkt alternativ X.2.

5.3.2 Kulturminner og kulturmiljø

Nytt alternativ X.2.1 vil ikke medføre endret omfang for kulturminner eller kulturmiljø.

Alternativ X.2.1 gir ikke vesentlig endret omfang fra omsøkt alternativ X.2.

5.3.3 Naturmangfold

Fra et overordna perspektiv er det liten forskjell på nytt alternativ X.2.1 og omsøkt alternativ X.2 på tilsvarende strekning med hensyn til påvirkning på naturmangfold. Nytt alternativ X.2.1 ser ikke ut til å berøre/krysse noen kjente naturtypelokaliteter, amfibiedammer eller viktige lokaliteter for fugl.

Alternativ X.2.1 vurderes å medføre tilsvarende omfang for naturmangfold som omsøkt alternativ X.2 på tilsvarende strekning.

5.3.4 Naturressurser

Nytt alternativ X.2.1 innebærer at traséen i større grad legges utenom jordbruksarealer på deler av omsøkt strekning. Ledningen føres i stedet gjennom skogsområder med høy bonitet iht. arealressursdata fra NIBIO. Ledningstraséen vil fremdeles medføre begrensninger på drift av både jordbruksjord og skog.

Alternativ X.2.1 vurderes å være noe mindre negativt for naturressurser enn omsøkt alternativ X.2.

5.3.5 Forurensning vann, grunn og støy

Vann og grunn

Justert alternativ X.2.1 berører/krysser ikke (reserve)drikkevannskilder. Det vurderes å være lavt potensiale for grunnforurensning i influensområdet. Både omsøkt og nytt alternativ krysser Djupedalsbekken. I konsekvensutredning fra 2016 (Multiconsult 2016; samlerapport 4S, kapittel 4) om forurensning av vann og grunn skisseres avbøtende tiltak som bør følges opp i prosjektering og anleggsfase. Så lenge anbefalte avbøtende tiltak gjennomføres vurderes forskjellen mellom omsøkt og justert alternativ som liten/ingen.

Alternativ X.2.1 og X.2 vurderes å medføre samme omfang når det gjelder forurensning av vann og grunn.

Støy

Ingen helårs- eller fritidsboliger ligger innenfor aktuell avstand for koronastøy langs alternativ X.2.1. Langs omsøkt alternativ X.2 ligger to bygninger (angivelig hytter) hhv. 65 og 100 m fra senterlinja på traséen. Nytt alternativ X.2.1 er planlagt lenger unna bygninger på Tjesseim, og ingen bygninger ligger innenfor nærføringssonen.

Alternativ X.2.1 vurderes som mindre negativt når det gjelder støyvirkninger på nærliggende bebyggelse sammenlignet med omsøkt alternativ X.2.

5.3.6 Friluftsliv og nærmiljø

Friluftsliv

Nytt alternativ X.2.1 medfører tilsvarende negative virkninger for friluftsliv som omsøkt alternativ. Nytt alternativ går imidlertid parallelt med/delvis i tursti i friluftsområdet Melsheia-Espeland-Vedafjellet. Også omsøkt alternativ X.2 går i nærheten av og er godt synlig fra friluftsområdet.

Samlet vurderes nytt alternativ X.2.1 å ha marginalt mer negativt omfang på friluftsliv enn omsøkt alternativ X.2.

Nærmiljø

Ingen bebyggelse, skoler eller barnehager ligger innenfor nærføringssonen på 100 m ut fra senterlinjen for alternativ X.2.1. Alternativ X.2.1 vil gå i større avstand fra bebyggelse på Tjesseim og Fjellheim/Sauheim, samt bygninger (hytter) nordvest for Tjesseim. Nytt alternativ X.2.1 vil gå nærmere gården sør for Espelandstjørn. Senterlinja på omsøkt alternativ X.2 ligger til sammenligning 65 og 100 m fra hyttene tilknyttet Tjesseim, noe som vil gi større negative virkninger forbruksverdien av disse.

Alternativ X.2.1 vurderes som noe mindre negativt for nærmiljø enn omsøkt alternativ X.2.

5.3.7 Reiseliv og annen verdiskaping

Traséalternativ X.2.1 vil ikke ha noen annen påvirkning på reiseliv, sysselsetting, kommunale inntekter eller antatt behov for varer og tjenester enn det som allerede er skissert i konsekvensutredning (Multiconsult 2016) for omsøkt trasé alternativ X.2.

Alternativ X.2.1 vurderes å medføre tilsvarende omfang som alternativ X.2 for tema reiseliv og annen verdiskaping.

5.3.8 Oppsummering alternativ X.2.1

Tabell 5-3 oppsummerer hvordan virkningene av alternativ X.2.1 vurderes i forhold til omsøkt alternativ X.2. Det er marginale forskjeller i omfang for de fleste av fagtemaene, og nytt alternativ har relativt likt omfang som omsøkt alternativ X.2.

Tabell 5-3. Oppsummering av temavise sammenligninger av nytt alternativ X.2.1 med omsøkt alternativ X.2.

Fagtema	Omfang av alternativ X.2.1 sammenlignet med alternativ X.2	Kommentar
Landskap	Noe mindre negativt	Nytt alternativ X.2.1 bedre forankret i terrenget.
Kulturminner og kulturmiljø	Liten/ingen endring	
Naturmangfold	Liten/ingen endring	
Naturressurser	Noe mindre negativt	Nytt alternativ X.2.1 gir mindre beslag på jordbruksarealer.
Forurensning vann og grunn	Liten/ingen endring	
Forurensning støy	Noe mindre negativt	
Friluftsliv	Marginalt mer negativt	Nytt alternativ X.2.1 parallelt med tursti
Nærmiljø	Noe mindre negativt	
Reiseliv, verdiskaping	Liten/ingen endring	

5.4 Alternativ X.2.2

5.4.1 Landskap

Nytt alternativ X.2.2 legges mellom Krossfjell og Midtfjell, og blir dermed noe mindre synlig lokalt enn omsøkt alternativ X.2. Nytt alternativ kommer imidlertid noe nærmere bebyggelse på Fjellheim enn omsøkte trasé X.2. Alternativ X.2.2 går generelt også høyere i terrenget.

Fordi kraftledningen vil gå høyere i terrenget og kommer tettere på bebyggelse vurderes nytt alternativ X.2.2 samlet sett å ha noe mer negativt omfang for landskap enn omsøkt alternativ X.2.

5.4.2 Kulturminner og kulturmiljø

Nytt alternativ X.2.2 går utenom kulturmiljø på Bråstein og berører ikke automatisk freda kulturminne. Omsøkt alternativ X.2 er i direkte konflikt med kulturmiljø på Bråstein.

Nytt alternativ X.2.2 vurderes å ha langt mindre negativt omfang for kulturminner og kulturmiljø enn omsøkt alternativ X.2.

5.4.3 Naturmangfold

Både nytt alternativ X.2.2 og omsøkt alternativ X.2 krysser Figgjo som er et verna vassdrag med bl.a. elvemusling. Nytt alternativ X.2.2 krysser elva noe lengre sørøst og unngår dermed den viktige naturtypen stor elveør av regional verdi som krysses av omsøkt alternativ.

Samlet vurderes nytt alternativ X.2.2 å gi noe mindre negative virkninger på naturmangfold enn omsøkt alternativ X.2.

5.4.4 Naturressurser

Nytt alternativ X.2.2 innebærer et tilnærmet likt beslag av jordbruks- og skogsareal. Ifølge høringsuttalelse fra grunneier på eiendom 32/15, går omsøkt alternativ X.2 gjennom områder som er anvendelig til beite. Grunneier foreslår derfor at traséen legges utenom disse slik som i nytt alternativ X.2.2. For grunneier vil derfor nytt alternativ være noe bedre, men nytt alternativ vurderes samlet sett å medføre tilnærmet likt omfang som omsøkt alternativ.

Alternativ X.2.2 vurderes å medføre tilsvarende omfang for naturressurser som omsøkt alternativ X.2.

5.4.5 Forurensning vann, grunn og støy

Vann og grunn

Justert alternativ X.2.2 berører/krysser ikke (reserve)drikkevannskilder. Det vurderes å være lavt potensiale for grunnforurensning i influensområdet. I konsekvensutredning fra 2016 (Multiconsult 2016; samlerrapport 4S, kapittel 4) om forurensning av vann og grunn skisseres avbøtende tiltak som bør følges opp i prosjektering og anleggsfase. Så lenge anbefalte avbøtende tiltak gjennomføres vurderes forskjellen mellom omsøkt og justert alternativ som liten/ingen.

Alternativ X.2.2 vurderes å medføre tilsvarende potensiale for forurensning av vann og grunn som omsøkt alternativ X.2.

Støy

Ingen helårs- eller fritidsboliger ligger innenfor aktuell avstand for koronastøy.

Alternativ X.2.2 vurderes å ha samme omfang for nærliggende bebyggelse som omsøkt alternativ X.2.

5.4.6 Friluftsliv og nærmiljø

Friluftsliv

Nytt alternativ X.2.2 krysser turveier ved Åslandsnuten og går lenger inn i Åslandsnuten friluftsområde.

Alternativ X.2.2 vurderes å være marginalt mer negativt for friluftsliv enn omsøkt alternativ X.2.

Nærmiljø

Ingen helårs- eller fritidsboliger, skoler eller barnehager ligger innenfor nærføringssonen på 100 m ut fra senterlinjen for alternativ X.2.2. Dette gjelder også for tilsvarende strekning av omsøkt alternativ X.2. Alternativ X.2.2 vil gå nærmere bebyggelse på Fjellheim.

Alternativ X.2.2 vurderes likevel å medføre tilsvarende omfang for nærliggende bebyggelse som omsøkt alternativ X.2.

5.4.7 Reiseliv og annen verdiskaping

Traséalternativ X.2.2 vil ikke ha noen annen påvirkning på reiseliv, sysselsetting, kommunale inntekter eller antatt behov for varer og tjenester enn det som allerede er skissert i konsekvensutredning (Multiconsult 2016) for omsøkt traséalternativ X.2.

Alternativ X.2.2 vurderes å medføre tilsvarende omfang for reiseliv og annen verdiskaping som omsøkt alternativ X.2.

5.4.8 Oppsummering alternativ X.2.2

Tabell 5-4 oppsummerer hvordan virkningene av alternativ X.2.2 vurderes i forhold til omsøkt alternativ X.2. For de fleste av fagtemaene gir nytt alternativ X.2.2 små endringer i omfang sammenlignet med omsøkt alternativ X.2. For kulturminner og kulturmiljø har imidlertid alternativ X.2.2 langt mindre negativt omfang enn omsøkt alternativ X.2.

Tabell 5-4. Oppsummering av temavise sammenligninger av nytt alternativ X.2.2 med omsøkt alternativ X.2.

Fagtema	Omfang av alternativ X.2.2 sammenlignet med alternativ X.2	Kommentar
Landskap	Noe mer negativt	Nytt alternativ X.2.2 går høyere i terrenget (mer synlig) og tettere på bebyggelse.
Kulturminner og kulturmiljø	Langt mindre negativt	Nytt alternativ X.2.2 unngår automatisk freda kulturminne på Bråstein.
Naturmangfold	Noe mindre negativt	Begge alternativ krysser Figgjo, men alternativ X.2.2 vurderes som noe mindre negativt enn X.2 pga. krysingssted.
Naturressurser	Liten/ingen endring	
Forurensning vann og grunn	Liten/ingen endring	
Forurensning støy	Liten/ingen endring	
Friluftsliv	Noe mer negativt	Nytt alternativ X.2.2 går lenger inn i Åslandsnuten friluftsområde.
Nærmiljø	Liten/ingen endring	
Reiseliv, verdiskaping	Liten/ingen endring	

5.5 Alternativ X.2.3

5.5.1 Landskap

Nytt alternativ X.2.3 er lagt høyere i terrenget over Åslandsnuten og kommer således lenger unna bebyggelse ved Gilja og Møgedal enn omsøkt alternativ X.2. Det betyr imidlertid at ledning og master kan bli godt synlig mot horisonten fra Gilja og Møgedal samt fra friluftsområdet Åslandsnuten.

Nytt alternativ X.2.3 vurderes som noe mer negativt enn omsøkt alternativ X.2

5.6 Kulturminner og kulturmiljø

Nytt alternativ X.2.3 er noe bedre enn omsøkt alternativ X.2 fordi traséen er trukket lenger unna kulturmiljø på Gilja. Omsøkt alternativ X.2 ble i konsekvensutredning fra 2016 vurdert å ha stort negativt omfang for kulturmiljø på Gilja.

Alternativ X.2.3 vurderes som noe mindre negativt for kulturminner og kulturmiljø enn omsøkt alternativ X.2.

5.6.1 Naturmangfold

Området rundt Åslandsnuten er en kvartærgeologisk verneverdig lokalitet (se konsekvensutredning 2016). Både nytt alternativ X.2.2 og omsøkt alternativ krysser nuten, men X.2.3 er planlagt lenger inn i lokaliteten og dermed være mer negativt grunnet potensielt flere mastepunkter.

Nytt alternativ X.2.3 vil komme noe nærmere hekkelokalitet for sårbar fugl (informasjon unntatt offentligheten).

Alternativ X.2.3 vurderes å gi noe mer negativt omfang for naturmangfold enn omsøkt alternativ X.2.

5.6.2 Naturressurser

Nytt alternativ X.2.3 medfører tilnærmet likt beslag av arealressurser. Nytt alternativ trekkes imidlertid litt opp i åsen på Åslandsnuten, så kraftledningstraséen beslaglegger mindre jordbruksareal lokalt ved Gilja.

Alternativ X.2.3 vurderes å ha marginalt mindre negativt for naturressurser enn omsøkt alternativ X.2.

5.6.3 Forurensning vann, grunn og støy

Justert alternativ X.2.3 berører/krysser ikke (reserve)drikkevannskilder. Det vurderes å være lavt potensiale for grunnforurensning i influensområdet. I konsekvensutredning fra 2016 (Multiconsult 2016; samlerapport 4S, kapittel 4) om forurensning av vann og grunn skisseres avbøtende tiltak som bør følges opp i prosjektering og anleggsfase. Så lenge anbefalte avbøtende tiltak gjennomføres vurderes forskjellen mellom omsøkt og justert alternativ som liten/ingen.

Alternativ X.2.3 vurderes å medføre tilsvarende potensiale for forurensning av vann og grunn som omsøkt alternativ X.2.

Støy

Ingen helårs- eller fritidsboliger ligger innenfor aktuell avstand for koronastøy.

Alternativ X.2.3 vurderes å ha samme omfang for nærliggende bebyggelse som omsøkt alternativ X.2.

5.6.4 Friluftsliv og nærmiljø

Friluftsliv

Nytt alternativ X.2.3 går lenger inn i friluftsområdet Åslandsnuten og kraftledningen med master vil sannsynligvis bli god synlig mot horisonten.

Alternativ X.2.3 vurderes å være noe mer negativt for friluftsliv enn omsøkt alternativ X.2 på tilsvarende strekning.

Nærmiljø

Ingen helårs- eller fritidsboliger, skoler eller barnehager ligger innenfor nærføringssonen på 100 m ut fra senterlinjen for alternativ X.2.3. Dette gjelder også for tilsvarende strekning av omsøkt alternativ X.2. Alternativ X.2.3 vil gå lenger unna bebyggelse ved Gilja og Møgedal. Samtidig vil kraftledningen være mer synlig fra denne bebyggelsen. Det er små forskjeller mellom de to alternativene og alternativ X.2.3 vurderes samlet å ha lik påvirkning på nærmiljø som alternativ X.2.

Alternativ X.2.3 vurderes samlet å ha tilsvarende omfang for nærmiljø som omsøkt alternativ X.2.

5.6.5 Reiseliv og annen verdiskaping

Traséalternativ X.2.3 vil ikke ha noen annen påvirkning på reiseliv, sysselsetting, kommunale inntekter eller antatt behov for varer og tjenester enn det som allerede er skissert i konsekvensutredning (Multiconsult 2016) for omsøkt trasé alternativ X.2.

Alternativ X.2.3 vurderes å ha tilsvarende omfang som omsøkt alternativ X.2 for tema reiseliv og annen verdiskaping.

5.6.6 Oppsummering alternativ X.2.3

Tabell 5-5 oppsummerer hvordan virkningene av alternativ X.2.3 vurderes i forhold til omsøkt alternativ X.2. Nytt alternativ X.2.3 gir kun små endringer i omfang sammenlignet med omsøkt alternativ X.2 både i positiv og negativ retning.

Tabell 5-5. Oppsummering av temavise sammenligninger av nytt alternativ X.2.3 med omsøkt alternativ X.2.

Fagtema	Omfang av alternativ X.2.3 sammenlignet med alternativ X.2	Kommentar
Landskap	Noe mer negativt	Alternativ X.2.3 synlig mot horisonten på Åslandsnuten.
Kulturminner og kulturmiljø	Noe mer positivt	Alternativ X.2.3 unngår kulturmiljø ved Gilja.
Naturmangfold	Noe mer negativt	Alternativ X.2.3 går inn i geologisk verneverdig lokalitet og nærmere hekkelokalitet
Naturressurser	Marginalt mer positivt	Nytt alternativ X.2.3 trekkes litt vekk fra jordbruksareal på Gilja
Forurensning vann og grunn	Liten/ingen endring	
Forurensning støy	Liten/ingen endring	
Friluftsliv	Noe mer negativt	Alternativ X.2.3 går lenger inn i friluftsområdet Åslandsnuten
Nærmiljø	Liten/ingen endring	
Reiseliv, verdiskaping	Liten/ingen endring	

GNR	BNR	HJEMMELSHAVER	POSTADRESSE	POSTNR
32	3, 7	BRÅSTEIN MARIT	BRÅSTEINVEIEN 39	4336 SANDNES
32	7	BRÅSTEIN MARIT	BRÅSTEINVEIEN 39	4336 SANDNES
32	15	BRÅSTEIN STIAN TRONES	ÅLGÅRDSVEIEN 254	4336 SANDNES
21	5	BØ PER ØYVIND KNUITSEN	SØREDALEN 439	4308 SANDNES
23	2	EGELAND SIGNE MARIE	SØREDALEN 235	4308 SANDNES
32	42	FIGGJO EIENDOM AS	POSTBOKS 1510 KJEVLENE	4093 STAVANGER
27	2, 12	HAGA HELEN	TJESSHEIMVEIEN 334	4332 FIGGJO
23	3, 7	HETLAND TERJE	SØREDALEN 227	4308 SANDNES
14	1	HÅLAND EIRIK	BYGDAVEIEN 109	4333 OLTEDAL
30	1	HÅLAND HÅVARD	BRÅSTEIN STASJON	4308 SANDNES
28	8, 18	HÅLAND KJETIL	TJESSHEIMVEIEN 22	4332 FIGGJO
29	310	JERNBANEVERKET	POSTBOKS 4350	2308 HAMAR
32	14	JONASSEN ØYVIND	BRÅSTEINVEIEN 3	4336 SANDNES
29	1	KALBERG SIRI	ÅSLANDSVEGEN 89	4355 KVERNALAND
27	8	KNUITSEN GEIR	TJESSHEIMVEIEN 321	4332 FIGGJO
27	8	KNUITSEN MARYON SØYLAND	TJESSHEIMVEIEN 321	4332 FIGGJO
27	1	LIMA JOAR	TJESSHEIMVEIEN 329	4332 FIGGJO
10	16	LYSE PRODUKSJON AS	POSTBOKS 8124	4069 STAVANGER
13	2	OFTEDAL HALVARD	BYGDAVEIEN 4	4333 OLTEDAL
13	1	OFTEDAL HELGE	BYGDAVEIEN 5	4333 OLTEDAL
27	7	OVERØYE MAGNUS	TJESSHEIMVEIEN 357	4332 FIGGJO
26	5, 7, 9, 10, 13	RAUGSTAD TOR MAGNE	ESPELANDVEIEN 249	4337 SANDNES
23	13	RISE PER ODDVAR	SØREDALEN 163	4308 SANDNES
29	134	ROGALAND FYLKESKOMMUNE	POSTBOKS 130 SENTRUM	4001 STAVANGER
13	139	ROGALAND FYLKESKOMMUNE	POSTBOKS 130 SENTRUM	4001 STAVANGER
23	17	ROGALAND FYLKESKOMMUNE	POSTBOKS 130 SENTRUM	4001 STAVANGER
24	204	ROGALAND FYLKESKOMMUNE	POSTBOKS 130 SENTRUM	4001 STAVANGER
75	20	ROGALAND FYLKESKOMMUNE	POSTBOKS 130 SENTRUM	4001 STAVANGER
75	2	SELDAL EIVIND	SØREDALEN 1222	4308 SANDNES
75	1	SELDAL SVEN HÅVARD	SELDALVEIEN 55	4308 SANDNES
31	1	SKADSHEIM OLAV ØYSTEIN	BARKVEGEN 8	5535 HAUGESUND
29	1	SKJÆVELAND SVEIN ÅGE	ÅSLANDSVEGEN 89	4355 KVERNALAND
13	139	STATENS VEGVESEN	POSTBOKS 8142 DEP	0033 OSLO
32	89	STATENS VEGVESEN	POSTBOKS 8142 DEP	0033 OSLO
75	20	STATENS VEGVESEN	POSTBOKS 8142 DEP	0033 OSLO
29	134	STATENS VEGVESEN REGION VEST	POSTBOKS 43	6861 LEIKANGER
13	139	STATENS VEGVESEN REGION VEST	POSTBOKS 43	6861 LEIKANGER
32	89	STATENS VEGVESEN REGION VEST	POSTBOKS 43	6861 LEIKANGER
75	20	STATENS VEGVESEN REGION VEST	POSTBOKS 43	6861 LEIKANGER
26	1	STATSKOG SF	POSTBOKS 63 SENTRUM	7801 NAMSOS
21	6	SVELA EINAR	SØREDALEN 441	4308 SANDNES
24	7	SVILAND KARI CECILIE	LYNGNESVEIEN 21	4337 SANDNES
24	9	SVILAND KNUIT	SVILANDVEIEN 234	4337 SANDNES
24	13	SVILAND RUNE SIGFRED	SØREDALEN 18	4308 SANDNES
27	20	TJESSEIM SAMDRIFT DA	FLASSAMYRVEIEN 265	4332 FIGGJO
32	40	TJESSEM KJELL SVERRE	TJESSHEIMVEIEN 248	4332 FIGGJO
24	39, 50	TJESSEM PEDER LEON	SØREDALEN 29	4308 SANDNES
26	8	TJESSEM TOR ARVID	TJESSHEIMVEIEN 386	4332 FIGGJO
27	3	TJESSEM TOR ARVID	TJESSHEIMVEIEN 386	4332 FIGGJO
32	11	TOPNES TERESE MAULAND	BRÅSTEINVEIEN 20	4336 SANDNES
32	49, 52, 59	TOPNES TERESE MAULAND	BRÅSTEINVEIEN 20	4336 SANDNES
20	2	TVEIT ARVID	SØREDALEN 497	4308 SANDNES
20	1	TVEIT KIRSTEN HOGNESTAD	SØREDALEN 495	4308 SANDNES
20	1	TVEIT TERJE	SØREDALEN 495	4308 SANDNES
20	4	TVEIT TRYGVE	SØREDALEN 503	4308 SANDNES
10	9	VATNE KRISTIAN	NOREDALEN 15	4308 SANDNES
21	1	ÅRESKJOLD GUNNULF	SØREDALEN 435	4308 SANDNES
21	3	ÅRESKJOLD LEIV VELLE	SØREDALEN 447	4308 SANDNES
75	1	ÅSLAND JOFRID	SELDALVEIEN 55	4308 SANDNES

